

3119.

SPRAWOZDANIE KOMISYI GAZOWEJ

za czas

od 1^{go} Stycznia do 31^{go} Grudnia 1898 r.

W KRAKOWIE,

NAKŁADEM GMINY MIASTA KRAKOWA.

W DRUKARNI »CZASU« FR. KLUCZYCKIEGO I SP.

pod zarządkiem Józefa Łakocińskiego.

1899.

SPRAWOZDANIE KOMISYI GAZOWEJ

za czas

od 1^{go} Stycznia do 31^{go} Grudnia 1898 r.

W KRAKOWIE,
NAKŁADEM GMINY MIASTA KRAKOWA.
W DRUKARNI »CZASU« FR. KLUCZYCKIEGO I SP.
pod zarządem Józefa Łakocińskiego.
1899.

SPRAWOZDANIE

GAZOWNI MIEJSKIEJ W KRAKOWIE

za czas od 1^{go} Stycznia do 31^{go} Grudnia 1898.

I. Wyniki ruchu.

Zestawienie porównawcze.

Poz.	P R Z E D M I O T	1896	1897	1898
1	Gaz sprzedany dla oświetlenia ulic m ³	662.145	648.953	618.383
	» » » przyw. i bud. publ. m ³	2,068.433	2,197.216	2,425.286
	Razem . m ³	2,730.578	2,846,169	3,043.669
2	Wyrób gazu m ³	2,953.460	3,070.320	3,337.540
3	Wyprażono węgla kg.	9,882.900	10,288.100	11,230.400
4	Gazu uzyskano ze 100 kg. węgla . m ³	30.07	29.84	29.72
5	Spotrzebowano koksu do podpału retort kg.	1,674.600	1,753.800	2,019.500
6	Spotrzeb. koksu na 100 kg. węgla »	17.05	17.04	17.98
7	» » » 100 m ³ gazu »	56.70	57.12	60.51
8	Siła światła przy kons. 170 l. na godzinę świec	16.10	14.6	16.6
9	Przeciętna cena węgla za 100 kg. na miejscu zła.	0.88	0.90	0.863
10	Liczba płomieni ulicznych w Krakowie	1.409	1.487	1.549
11	» » » w Podgórzu	52	—	—
12	» » » w Dębnikach	2	2	2
13	» » » prywatn. w Krakowie, w Podgórzu i w Dębnikach ogółem	18.220	20.809	23.540
14	Strata gazu w odsetkach odbytu %	5.87	5.82	7.41
15	Przeciętna cena za sprzedany koks za 100 kg. zła.	0.81	0.90	0.945
16	Przeciętna cena za sprzedany smo- łowiec za 100 kg. »	2.09	2.12	2.17

Odbyt gazu. Ogólny odbyt gazu wzrósł z 3,069.150 m³ do 3,337.450 m³ t. j. o 268.300 m³ albo + 8·74% — jest to największy przyrost za miejskiego zarządu. Z powodu dalszej wymiany latarni zwyczajnych na Auerowskie konsumpcja gazu dla oświetlenia ulic spadła o 31.499 m³ t. j. o —4·84%; budynki publiczne wykazują przyrost konsumpcji o +5·06%, u prywatnych odbiorców +12·33%. Liczba płomieni prywatnych wzrosła o +13·12%.

Strata gazu, wzrosła anormalnie ze 178.563 m³ do 247.339 m³ i wynosiła w stosunku do ogólnego odbytu +7·41%. W naszych stosunkach, gdzie strata stanowiła zwykle około 5% odbytu, cyfra ta jest bardzo wysoką i niekorzystną. Po dokonanych badaniach i poszukiwaniach, które żadnych większych nieszczelności nie wykazały, twierdzić można na pewne, że powód tak wysokiej straty leży w niedostatecznym przekroju rur głównych, (I o średnicy 22·5 cm., II o średnicy 30 cm.). Rury te na dzisiejszą konsumpcję są niewystarczające, a ażeby przez nie dostarczyć miastu gaz pod należytem na najdalszych punktach ciśnieniem, musi być ciśnienie fabryczne bardzo wysokiem. Rezultatem tego jest, że Podgórze, Stradom, Kazimierz mają ciśnienie za wielkie, przy którym palniki Auerowskie i prywatni znacznie więcej gazu spalają, jak się do rachunku bierze, a za to dalsze części miasta ledwie świecić mogą.

Zaradzić temu wadliwemu stanowi rzeczy może jedynie położenie III-ciej rury głównej (50 cm. średnicy), i to będzie najważniejsza inwestycja w roku 1899.

Wyrób gazu, wynosił w roku 1898 29·72 m³ ze 100 kg. węgla i jest stosunkowo niskim. (Normalnie 30 m³.)
Rezultat ten jest w związku ze znacznymi ubytkami węgla przy transporcie i na kolei, do czego panująca drożyzna niemało się przyczyniła. Oczekiwane doprowadzenie toru kolejowego do Gazowni z Grzegórzek ukróci najskuteczniej kradzież węgla. Nie bez wpływu na tę cyfrę był i gatunek węgla.

Siła światła gazu, wynosiła przeciętnie 16·6 świec Hefnera i była normalną.

(Przeciętna z 10 lat, 14—15 świec)

Węgiel. Przeciętna cena węgla wynosiła 86·3 cent. (w r. 1897 90 ct.) skutkiem użycia użycia tańszych węgla (Reckeschacht, Heinitz), obok węgla Luise i krajowego Tenczyńskiego. Oszczędność wszakże uzyskana na węglu jest pozorną, bo skompensowaną wyższym podpałem, nieco mniejszą wydajnością gazu i mniejszą wartością koksu.

II. Wyniki obrotu.

A. Przychody.

Sprzedż gazu. Ceny gazu nie uległy zmianie. Instytucje publiczne płaciły 9 ct., prywatni 10½ ct., za gaz do motorów i do grzania 8 ct. za m³. Rabaty dla większych konsumentów prywatnych zostały bez zmiany, (ponad 5.000 m³ rocznie opust ½ centa, nad 10.000 m³ 1 centa na metrze). Tytułem rabatu wypłacono konsumentom zła. 2.233·84. Budynki miejskie miały gaz likwidowany po 8 ct., a teatr po 6 ct., jednak z końcem roku nadwyżkę ponad 4 ct. za metr sześcienny Gminie zwrócono.

Sprzedaż koksu przedstawia się korzystnie, uzyskano bowiem przeciętnie 94 $\frac{1}{2}$ ct., za 100 kg., gdy w latach poprzednich tylko 90 i 81 ct. Czy tak wysoka cena da się utrzymać w roku następnym jest rzeczą wątpliwą.

Sprzedaż smoły dała również lepsze wyniki, a mianowicie 2 zła. 17 ct. za 100 kg., gdy w r. 1897 tylko 2 zła. 12 ct.

Wyrób amoniaku dał wprawdzie o 100 zła. 55 ct. więcej, ale jest to zawsze wynik ujemny w obec takiego wzrostu konsumpcyi gazu. Stara fabryka amoniaku nie odpowiada już celowi i nie jest w stanie nawet przerobić całego surowego materiału. Ulepszenia w tym dziale fabryki projektowane są w budżecie r. 1899. Ceny produktów amoniakowych idą zresztą w górę, a widoki na przyszłość są znacznie lepsze.

Magazyn i warsztaty przyniosły o 3.934 zła. 35 ct. więcej dochodu, jak w r. 1896, pomimo podrożenia żelaza i mosiądzu — z powodu bardzo wielkiej liczby nowych urządzeń prywatnych.

Dochody ogólne brutto zwiększyły się o 34.552 zła. 73 ct.

B. Wydatki.

Zapłata lampiarzy zwiększyła się skutkiem powiększenia liczby lampiarzy (rewiry mają teraz mniej latarń).

Podpał retort zwiększył się z powodu wyższej produkcji, wyższej ceny koksu i większego procentu podpału.

Utrzymanie latarń zmniejszyło się o 807 zła. 01 ct. skutkiem tego, że nie odnawiano malowania, a koszty wymiany latarń zwykłych na Auerowskie ponosi rachunek napraw.

Płace urzędników niższe o 1.227 zła. 79 ct. z powodu usunięcia czterech urzędników; nowi urzędnicy funkcyonowali od 1 lipca 1898, albo otrzymywali diurnum z R-ku Kosztów ogólnych.

Utrzymanie pieców kosztowało o 4.879 zła. 43 ct. mniej, gdyż mniej pieców przestawiano.

Koszta napraw były o 8.788 zła. 80 ct. wyższe, gdyż o 1.093 zła. zapłacono Gminie więcej za popsute bruki skutkiem odkrywania rur gazowych, a nadto przebudowanie czyszczalni i izby maszyn dla ustawienia nowych nowych aparatów, oraz przerabianie latarń zwyczajnych na Auerowskie pociągnęło za sobą znaczne wydatki na R-ku Napraw.

Koszta ogólne z 34.968 zła. 75 ct. (w r. 1897) wzrosły do 49.494 zła. 73 ct., to jest o 14.525 zła. 98 ct. Na tak znaczne podwyższenie składają się następujące pozycje: *a)* do funduszu emerytalnego za lata 1896, 1897 i 1898 złożono 3.000 zła., *b)* dodatek drożyzniany robotnikom wypłacony wynosił o 4.380 zła. 16 ct. więcej, *c)* podatek z gazowni wymierzony w myśl nowej ustawy zwiększył się o 4.577 zła. 66 ct., *d)* resztę nadwyżki przedstawiają diurna jako kompensata zmniejszonych wydatków na płace urzędników.

Płace emerytów. Jest to nowa rubryka wydatków — kwota 855 zła. 83 ct. przedstawia półroczną emeryturę trzech spensjonowanych urzędników.

Rachunki odbiorców gazu, urządzeń gaz., koksu, smoły, odpisano przy porządkowaniu rachunkowości ogółem 1.501 zła. 95 ct., w czem są nietylko należitości nieścią-

galne, ale i niedostatecznie umotywowane, lub na pomyłkach polegające. Inne pozycje wydatków normalne w stosunku do wzrostu produkcji.

Wreszcie

Odpisano z wartości zakładu ogółem 34.863 zł. 01 ct. na zużycie, a dokonano tego w myśl uchwały Komisji rewizyjnej po raz pierwszy. Komisje rewizyjne przedstawiały już dawniej niejednokrotnie konieczność takich odpisywań, ze względu nie tylko na rzeczywiste zużycie części fabryki, których nawet należy konserwować się nie da (sieć rur, gazometry i t. p.), ale i z powodu wymiany aparatów lub urządzeń na inne lub większe, ale wnioski te nie znajdowały wówczas aprobaty czynników decydujących.

Gminie zaś, oprócz dawniej wnoszonych budżetowych kwot dochodu, zwrócono cały zysk na siatkach Auerowskich, na dostawach dla Gminy, oraz nadwyżkę ponad 4 ct. za gaz spalony w teatrze i budynkach miejskich — czyli w rezultacie dano więcej około 10.000 zł.

W obec tego wszystkiego wydatki wyniosły wraz z amortyzacją 377.549 zł. 22 ct. a czysty zysk 7.169 zł. 40 ct.

III. Ogólne uwagi.

Gazownia weszła w stadium wielkich inwestycji, do których zmusza wzmagająca się nader szybko konsumpcja. W roku 1898 wykonano: nową czyszczalnię, budynek na masę czyszczącą z kolejką i wózkami, przebudowanie izby maszyn, II gazomierz fabryczny, nowy piec Nr XII ośmioretortowy, oświetlono wiele nowych ulic gazem, zwiększono wartość latarni przez dalsze rozproszanie światła Auera i t. d. Inwestycje te wykazane są szczegółowo w Sprawozdaniu na właściwym miejscu i przedstawiają sumę 56.907 zł. 17 ct., którą pokryto z zyskiem, a po części kredytem roku 1899. To jednak, co zrobiono, jest zaledwie częścią i to nie najważniejszą tych wkładów, jakich rozwój obecny i przyszły gazowni wymaga. W roku 1899 ma się położyć III-cią rurę główną, ustawić nowy regulator ciśnienia, ulepszyć kondensację i produkcję amoniaku przez nowe przyrządy i urządzenia, postawić II komin fabryczny i wiele rzeczy mniejszych kosztem przeszło 60.000 złr. a i tak pozostaną do wykonania w r. 1900 i 1901 wielkie inwestycje, jak III-ci gazometr, II-ga piecownia, grunt do zapłacenienia, kolej i składy węgla, na pokrycie których nie wystarczą dochody dwóch lat. Okaże się potrzeba zaciągnięcia krótkoterminowej na ten cel pożyczki (150.000 do 180.000 zł.) i nad tem zastanawia się obecnie Komisja gazowa. Dopiero po wykonaniu tych robót nastanie w wydatkach dłuższa pauza a gazownia będzie odtąd mogła rozwijać produkcję (obecnie 3½ miliona m³ gazu rocznie wynoszącą) do 5 a nawet 5½ milionów metrów sześciennych.

Światło Auera usuwając na razie wszelką konkurencją, rozszerzało się tak u prywatnych konsumentów, jak i w oświetleniu ulicznym.

Z końcem roku 1898 było na ulicach i placach miejskich:

a)	Latarni z palnik. Auera	471	w nich palników	718
b)	» » insensywnymi	79	» »	105
c)	» zwyczajnych	726	» »	726

Razem latarni miejskich . . 1276, a w nich palników . . . 1549

Liczba płomieni ulicznych wzrosła o 62, a palniki Auerowskie stanowią obecnie połowę ogólnej liczby płomieni ulicznych.

W roku 1899 zamierzonym jest dokończenie wymiany palników dawnego systemu na siatkowe, przez co i oświetlenie publiczne ogromnie zyska i pożądana oszczędność na własnym spotrzebowaniu gazu nastąpi.

Gdyby nie ta oszczędność, a z drugiej strony gdyby nie spodziewane zredukowanie straty gazu po ułożeniu III rury głównej, to budowa III gazometru nie w r. 1900 ale już w bieżącym (1899) nastąpić by musiała.

Do pomyslnych objawów rozwoju gazowni zaliczyć trzeba znaczne a stałe rozpowszechnianie się gazu do gotowania, grzania i motorów. Do gotowania i grzania spotrzebowano o 14.272 m³ gazu więcej niż w r. 1897, to jest o 13·2%; do motorów, (jakkolwiek te przybyły w końcu roku), o 29.964 m³, to jest o 10·4% więcej. Motorów przybyło 5 o łącznej sile 61 koni, a więc liczba koni motorowych wzrosła (z 323¹/₄ do 384¹/₄ koni) o 18·9%. Biorąc na sumę, gaz do grzania i motorów, po 8 et., przedstawia w r. 1898 pokaźną cyfrę 441.337 m³, co stanowi około 13¹/₂% odbytu ogólnego. Należy to z naciskiem podnieść, bo nawet w razie niespodziewanego w technice oświetlenia przewrotu, to jest w najgorszym razie, przyszłość techniki gazowej jest w zastosowaniu do grzania na długie czasy zapewnioną. Takiego jednak przewrotu, przynajmniej w najbliższych latach, nie mamy powodu oczekiwać, bo wszystkie dane za tem przemawiają, że ani acetylen, ani gaz wodny nie będą w stanie wyrugować gazu węglowego, dopóki węgla starczy, ani też nie będą mogły wytworzyć mu dotkliwej konkurencji. Inaczej jednak ze światłem elektrycznym. Dotąd jest ono za drogiem, a zwycięstwo gazu dzięki palnikom Auera, na razie zapewnionem i ekonomicznie uzasadnionem. Mimo tego jednak, obok światła gazowego rozszerza się wciąż użycie światła elektrycznego wszędzie bez wyjątku. Czy to jest objaw dobrobytu, czy mody, czy dążenia do lepszego — wszystko jedno — ale rozwijają się gazownie, a obok nich i elektryczne stacje centralne. Prąd ten daje się zauważyć i w Krakowie, gdzie wszystkie nowo przybyte motory użyte są do popędzania dynamo-maszyn, to jest do światła elektrycznego i mamy obecnie ogółem 200 koni w samych gazowych motorach, wytwarzających prąd elektryczny. Światło jednak na tej drodze uzyskane jest bardzo drogie, skutkiem czego interesowani dążą do wiązania się w większe spółki celem budowy większych, a tem samem ekonomiczniejszych zakładów.

Obok tego są w Krakowie sfery, a nawet instytucje, któreby nie tylko chciały mieć światło elektryczne, ale wprost je mieć muszą (zwłaszcza łukowe lampy); to też zdaje się, że dla Gminy nadchodzi chwila stanowcza, w której zdecydować się będzie trzeba, czy miasto ma budować w najbliższym czasie własną centralną stację elektryczną, czy też zostawić to ma prywatnej przedsiębiorczości, narażając własny zakład na konkurencję, może kiedyś niebezpieczną. Kwestyą tą zajmuje się Komisya gazowa.

Co do widoków rozwoju gazowni na rok 1899, można powiedzieć, że mimo podnoszenia się cen węgla, są one w ogóle pomyslnie, a najlepszą w tej mierze rękojmnią jest stały przybytek nowych konsumentów.

Kraków, w czerwcu 1899 r.

Dyrektor:
M. Dąbrowski.

Wstęp.

1. Liczba mieszkańców podług spisu z roku 1898:

wraz z załogą w Krakowie	82.607	mieszkańców
» » w Podgórzu (z roku 1897)	18.000	»

2. Liczba domów w Krakowie (z roku 1897)	1.927	domów
» » w Podgórzu »	506	»

3. Ogólny odbyt gazu w r. 1898 rozkłada się na:

a. Oświetlenie ulic		618.383 m ³
b. Budynki publiczne:		
1. do oświetlenia: Gminne	70.664 m ³	
2. » » Różne	409.726 m ³	
3. do grzania i motorów	<u>171.128 m³</u>	651.518 m ³
c. Odbiorcy prywatni:		
1. do oświetlenia	1,072.110 m ³	
2. do grzania i motorów	<u>111.587 m³</u>	1,183.697 m ³
d. Fabryki i t. p.		
1. do oświetlenia	431.449 m ³	
2. do grzania i motorów	<u>158.622 m³</u>	590.071 m ³
e. Śpotrzebowanie własne i darowizny		45.442 m ³
f. Strata (przy zakładaniu rur głównych)	}	248,339 m ³
g. » (przez uchodzenie z rur głównych)		
		3,337.450 m ³

4. Największy odbyt był dnia 31 Grudnia i wynosił		14.970 m ³
Najmniejszy » » » 9 Czerwca »		4.750 m ³
Największy wyrób był dnia 15 Grudnia »		14.920 m ³

Gazometry (zbiorniki) mają następujące rozmiary:

	Średnica metr.	Wysokość ścian m.	O b j ę t o ś ć	
			pojedynczo m ³	razem m ³
Zbiornik I,	18:30	6:27	1.700	3.430
Zbiornik I. Teleskop	18:83	6:28	1.730	
Zbiornik II,	22:46	5:50	2.100	4.500
Zbiornik II. Teleskop	23:16	5:34	2.400	
Ogólna objętość m ³			7.930	
Użyteczna objętość m ³			7.230	

Wyszczególnienie gazu sprzedanego w r. 1898.

Odbiory	w Krakowie		w Podgórzu		w Dębnikach		Ogółem	
	płatnienie	m ³	płatnienie	m ³	płatnienie	m ³	płatnienie	m ³
a) Oświetlenie ulic	1.547	617.561	—	—	2	822	1.549	618.383
b) Budynki publ.	3.909	406.975	99	2.751	—	—	4.008	409.726
c) » gminne	574	70.664	97	—	—	—	671	70.664
d) Odbiory prywatni	10.874	1,043.456	243	27.218	16	1.436	11.133	1,072.110
e) Fabryki i t. p.:								
1. Koleje	826	324.667	—	—	—	—	826	324.667
2. Fabryki maszyn	48	8.664	—	—	—	—	48	8.664
3. Młyny i piekarnie	58	26.218	152	13.690	—	—	210	39.908
4. Browary	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Drukarnie oprócz motorów	460	21.052	13	550	—	—	473	21.602
6. Fabryka tytoniu	416	24.324	—	—	—	—	416	24.324
7. Fabryki metali	99	10.400	13	850	22	1.034	134	12.284
Sa e, 1—7	1.907	415.325	178	15.090	22	1.034	2.107	431.449
f) Gaz do grzania:								
1. do motorów	3.681	298.341	100	11.837	40	8.662	3.821	318.840
2. na inne cele	1.758	119.474	36	2.663	6	360	1.800	122.497
Sa f., 1—2	5.439	417.815	136	14.500	46	9.022	5.621	441.337
Ogółem a—f	24.250	2,971.796	753	59.559	86	12.314	25.089	3,043.669

Wyszczególnienie gazu do grzania (poz. *f*) 1 i 2) podług ilości sztuk i siły motorów, ilości sztuk i rodzaju aparatów do grzania, spożyczenie gazu do celów technicznych i do grzania (poz. *f*) 2), które *a*) z gazomierzy, *b*) z oszacowania wyśredkowano i t. p.

Motory gazowe.

2 motory	50 konne	=	1000 płom.	=	65.517 m ³
1 »	25 »	=	250 »	=	15.728 »
1 »	20 »	=	200 »	=	— »
1 »	16 »	=	160 »	=	36.418 »
6 »	12 »	=	720 »	=	38.940 »
5 »	8 »	=	400 »	=	38.253 »
2 »	6 »	=	120 »	=	7.367 »
9 »	4 »	=	360 »	=	33.578 »
2 »	3 »	=	60 »	=	12.599 »
23 »	2 »	=	460 »	=	62.828 »
9 »	1 »	=	90 »	=	6.543 »
4 »	1/2 »	=	20 »	=	1.069 »
1 »	1/4 »	=	3 »	=	— »
<hr/>					
66 motorów	384 1/4 koni	=	3843 płom.	=	318.840 m ³

Aparaty do celów domowych i przemysłowych.

1. Do gotowania:

<i>a</i>) przez gazomierze	45 sztuk	78 płom.	13.617 m ³
<i>b</i>) bez gazomierzy	159 »	192 »	13.440 »

2. Piece i kuchnie gazowe:

<i>a</i>) przez gazomierze	63 »	256 »	17.217 »
<i>b</i>) bez gazomierzy	94 »	135 »	8.267 »

3. Aparaty do celów przemysłowych:

<i>a</i>) przez gazomierze	90 »	254 »	20.241 »
<i>b</i>) bez gazomierzy	96 »	111 »	9.870 »

4. Do celów naukowych (Uniw. techn.):

<i>a</i>) przez gazomierze	121 »	143 »	13.257 »
<i>b</i>) bez gazomierzy	567 »	631 »	16.578 »

1.235 sztuk 1.800 płom. 122.497 »

Liczba pieców i wymiar retort.

Piece Hasse-Vacherot:

11 pieców o 8 retortach

1 » o 3 » Razem 12 pieców o 91 retortach.

Wymiar retort 523×366 mm. w przekroju i 2⁵¹ m. długości.

Spotrzebowanie węgla i koksu do wyrobu gazu w roku 1898.

	Węgiel	Koks	Spotrzebowanie koksu w odsetkach na wagę
	kg	kg.	
Piece Hasse-Vacherot	11,230.400	2,019.500	17.98%

Wykaz gazomierzy.

Wielkość gazomierzy	Z począt- kiem roku stało u konsu- mentów	Przybyło				Odchodzi				Zatem stoi u konsu- mentów 31 Gru- dnia 1898 r.
		Zapas maga- zynu ¹ / ₁ 1898	Z fabryk sprowa- dzono	Z różnych źródeł	Razem pozycya 1—4	Zapas maga- zynu ³¹ / ₁₂ 1898	Ubytek z różnych powodów	Zni- szczono	Razem pozycya 6—8	
3	820	14	124	3	961	34	3	6	43	918
5	306	20	53	—	379	27	—	6	33	346
10	233	6	48	3	290	5	2	2	9	281
20	133	7	15	—	155	1	—	1	2	153
30	56	4	5	1	66	4	—	1	5	61
50	40	3	3	—	46	4	1	—	5	41
60	18	4	4	—	26	4	—	—	4	22
80	11	1	3	—	15	3	—	1	4	11
100	18	2	1	—	21	2	—	—	2	19
150	4	—	1	—	5	—	—	—	—	5
200	1	—	1	1	3	—	—	—	—	3
300	5	—	—	—	5	—	—	—	—	5
500	2	—	—	—	2	—	—	—	—	2
	1.647	61	258	8	1.974	84	6	17	107	1.867

Z gazomierzy powyższych wskazują na miarę metryczną 1.647. Osobnych gazo-
mierzy do grzania i motorów (powyższym wykazem objętych) stoi u konsumentów:

48 sztuk	3 płomiennych
9 »	5 »
28 »	10 »
29 »	20 »
11 »	30 »
6 »	50 »
3 »	60 »
2 »	80 »
5 »	100 »
2 »	150 »
1 »	200 »
2 »	300 »

146 sztuk gazomierzy.

Długość sieci rur głównych.

Średnica mm.	Stan 1 Stycznia 1898 metrów bież.	Wyjęto w roku bieżącym metrów	Nowo założono w roku bieżącym metrów	Stan 31 Grudnia 1897 metrów
A. Kraków.				
Sieć ulic				
300	1.988	—	1	1.989
225	1.214	—	—	1.214
200	3.219	—	—	3.219
150	1.477	—	—	1.477
125	4.360	1	307	4.666
100	4.931	—	71	5.002
80	7.202	2	247	7.447
75	260	—	—	—
70	6.974	24	144	7.094
65	164	—	—	—
60	11.947	107	696	12.536
50	9.092	91	160	9.161
40	558	124	176	610
Suma A.	53.386	349	1.802	54.415
B. Podgórze.				
175	7	—	148	155
125	157	48	4	113
100	460	—	—	460
80	420	63	1	358
70	47	1	17	63
60	600	—	—	600
50	1.411	—	—	1.411
40	1.561	—	—	1.561
Suma B.	4.663	112	170	4.721
C. Dębniiki.				
100	52	—	—	52
70	79	—	—	79
60	154	—	—	154
50	143	—	—	143
Suma C.	428	—	—	428
Suma A—C.	58.477	461	1.972	59.564
D. Dopływy do latarń w Krakowie.				
40	9.297	—	112	9.409
Suma D.	9.297	—	112	9.409
E. Dopływy do konsumentów.				
	7.441	—	695	8.136
Suma E.	7.441	—	695	8.136
Ogółem A—E.	75.215	461	2.779	77.533

Wyszczególnienie kosztów ogólnych.

		Zła.	ct.	Zła.	ct.
1	Oświetlenie biur i mieszkań urzędników	821	64		
	Darowizny na różne cele	114	40	936	04
2	Opał biur i mieszkań urzędników			723	87
3	Dyurna			2.514	54
4	Wynagrodzenia za nadwyzyczajną pracę urzędnikom majstrom i robotnikom	4.060	—		
		1.050	—	5 110	—
5	Datki i kolendy:				
	Dodatek drożyzniany robotnikom	4.087	01		
	» » lampiarzom	745	50		
	Bischoff, koszta wyprowadzenia	200	—		
	Różne	181	45	5.213	96
6	Księgi , introligator i t. p.	162	19		
	przybory pisemne	393	25	555	44
7	Druki , formularze i t. p.			448	68
8	Ogłoszenia i czasopisma fachowe			433	86
9	Podatki państwowe:				
	zarobkowy nowego typu	22.006	95		
	czynszowe	227	60		
	od płac urzędników	583	75		
	gminne czynszowe	261	82	23.080	12
10	Asekuracja zakładu			258	96
11	Koszta podróży inspektora	959	13		
	urzędników	146	54		
	robotników	50	—	1.155	67
12	Stemple na kwity, rachunki, znaczki poczt.			421	44
13	Telegramy , telefon i portorya			184	10
14	Koszta adwokackie i prawne			211	63
15	Czynsze za mieszkania służbowe			475	—
16	Ubezpieczenie urzędników i robotników od wypadku			938	72
17	Dorózki i tramwaje			217	92
18	Różne drobne wydatki: stoczki, mydło, świece, pranie, żywność dla psów, drobne wydatki kasy podręcznej, magazyniera i gazmistrza			1.117	31
19	Różne robotnikom: ogólne porządki	239	39		
	Kursorowi	175	35		
	Przy sprzedaży placowej	432	01		
	» uprząta jadal. i magazyn.	311	99		
	Podwórzowemu	206	14		
	Stróżowi dziennemu	258	12		
	» nocnemu	76	86		
	Uprzątanie śniegu	19	40		
	Obsługa biur	171	30		
	Wożenie wody do picia	152	65		
	Różne roboty	454	26	2.497	47
	Fundusz emerytalny:				
	uchwalone przez Komisję gazową ze zysków				
	za lata 1896 i 1897	2.000	—		
	za rok 1898	1.000	—	3.000	—
	Razem			49.494	73

Inwestycye.

Wykaz szczegółowy.

	Zł.	ct.	Zł.	ct.
I. Budynki fabryczne.				
1. Nowa stajnia.				
Liebling: Drzewo	7	56		
Oświetlenie gazem z paln. Auera	37	56	45	12
2. Powiększenie warsztatów.				
Grabowski: podnies. siatkarni	123	37		
Freylich: piece do stolarni etc.	20	74		
Muranyi: drzwi i okna do siatk.	22	50		
Weber: szklenie	5	10		
Robocizna przy powiększeniu warszt.	13	31		
Oświetlenie gazem warsztatu blacharskiego	1	53		
» » » stolarskiego	4	43		
Siatkarnia	10	75	201	73
3. Budynek na masę czyszczącą.				
Sporządzenie planów	93	45		
Zwóz ziemi	142	77		
Plantowanie i ziemne roboty	19	71		
Pilnowanie budowy (stróż)	45	39		
Fracht papy dachowej	13	90		
» karbolineum	10	80		
Mucha: krycie dachu	49	45		
Freylich: żelaziwo	190	74		
Smarowanie konstrukcyi karbolin.	36	93		
Guzikowski: donice pod rynny	3	90		
Meus et Górski: kamienie beton	13	50		
Weber: szklenie	2	10		
Robocizna	26	11		
Karbolineum	53	30		
Zwóz papy	2	50		
Kuźnicki: papa	264	—		
Grabowski: budowa szopy	2191	88		
» mur graniczny	620	64		
Do przeniesienia	3.781	07	246	85

	Zła.	ct.	Zła.	ct.
Z przeniesienia	3.781	07	246	85
Meyer: bud. do przerab. masy	5526	03		
Sulikowski: robota blacharska	78	60		
Urządzenie oświetlenia	98	46	9484	16
4. Czyszczalnia nowa.				
Sporządzenie planów	197	55		
Zieleniewski: konstr. żelaz. dach.	631	06		
Reich: szkło butelkowe	312	95		
Meyer: bud. czyszczalni	6069	94		
Robocizna	127	62		
Liban: cement	227	50		
Liebling: materiał drzewny	206	90		
Sulikowski: robota blacharska	97	30		
Zakulski: podłoga	122	97		
Serafiński: roboty malarskie	492	94		
Freylich: żelaziwo	173	73		
Krupiński: roboty brukarskie	245	55		
Lebenheim: pienki	9	50		
Liban et Ehrenpreis: kamien. bruk.	152	—		
Baranowski: » »	192	94		
Fracht szkła butelkowego	31	75		
Zwóz piasku i kam. do bruków	7	20		
Stróż budowy	26	49		
Równanie podwórza	136	44		
Stemplowanie	—	93		
Mucha: krycie dachu papą	17	87		
Fracht papy	11	27		
Papa	154	—		
Skorupka: piasek	187	50		
Liban et Ehrenpreis: wapno	11	40		
Drobne wydatki	9	32		
Guzikowski: donice pod rynny	9	10		
Osadzenie kroksztynów	8	51		
Weber: szklenie	23	50		
Gratyfikacya murarzom i brukarzom	27	50		
» mularzom	5	—		
Pomoc ciesielska	19	57		
6 latarni Auera więk. z 2 pal. (18.92 + 2 —)	125	52		
Wym. 1 lat. na Auera przy gazometrze	3	50	10076	82
Do przeniesienia			19.807	83

	Zła.	ct.	Zła.	ct.
Z przeniesienia			19.807	83
5. Przybudówka przy izbie maszyn.				
Grabowski: budowa	948	76		
Freylich: żelaziwo	12	96		
Sulikowski: roboty blacharskie	22	07		
Serafiński: roboty malarskie	71	25		
Liebling: drzewo	41	32		
Zakulski: roboty ciesielskie	83	80		
Liban: cement	35	—		
Emilewicz: cegła	93	—		
Weber: szklenie	26	90		
Rajal: chodnik	66	20		
Koks do wysuszenia (11 m. c. à 94 ¹ / ₂ c.)	10	40		
Urządzenie ośw. gaz. i piecyk	59	40	1471	06
6. Szopa na rury.				
Liebling: drzewo	62	90		
Zakulski: roboty ciesielskie	49	06		
Freylich: żelaziwo	3	50	115	46
7. Szopa na smołę.				
Liebling: drzewo	56	01		
Freylich: żelaziwo	1	75		
Serafiński: robota malarska	36	—		
Zakulski robota ciesielska	81	40	175	16
8. Budka w amoniaku.				
Liebling: drzewo	38	14		
Serafiński: roboty malarskie	17	04		
Zakulski: roboty ciesielskie	11	20	66	38
			21635	89

II. Budynki administracyjne i mieszkalne.

1. Adaptacja biur i mieszkań.

	Zła.	ct.	Zła.	ct.
Stryjeński: posadzki dębowe do biur etc.	289	66		
» ścianka w kasie	75	—		
» drzwi i okna do werand	128	10		
Liebling: materyał drzewny	70	72		
Serafiński: pomalowanie werand.	62	—		
Weber: szklenie	14	20		
Robocizna przy dob. werand	68	86		
Wymiana 2 latarni nad bramą na Auera.	7	—		
Urządzenie gaz. w pokoju ord. lekarza	5	66		
Świecznik w sali komisyjnej	49	81	771	01

2. Łazienka.

Siemens: piec kąpielowy	120	10		
Sulikowski: rob. blach. w łazien.	95	26		
Górecki: zamek do łazienki	1	30		
Serafiński: roboty malarskie	32	20		
Urządzenie gazowe	8	31	257	17

3. Lodownia.

Grabowski: budowa	110	22		
Liebling: drzewo	70	66	180	88
			1209	06

III. Aparata, maszyny i piece retortowe.

1. Wodociąg fabryczny.

Molenda: rob. brukarska	16	52		
Liebling: drzewo do studni nad Wisłą	11	60		
» drzewo na opakow. wodociągu	12	—		
Kunz: reszta za pompę	201	11	241	23
Do przeniesienia				

	Zł.	ct.	Zł.	ct.
Z przeniesienia			241	23
2. Gazomierz fabryczny.				
Manoschek: gazomierz	2995	70		
Fracht gazomierza	42	32		
Ślusarzom za pomoc	26	75		
Tomaszewski: dwie tablice nowe	36	—		
Serafiński: rob. malarskie	22	86	3123	63
3. Aparata w nowej czyszczalni.				
Zieleniewski: 4 skrzynie	7756	71		
» 4 wieka	1697	62		
» 64 dźwigarów pod ruszta	226	13		
» 1 kondensator	557	—		
» 1 żóraw wózkowy	1670	—		
» kolejka i 4 wózki	1012	50		
Muranyi: kraty drewn.	716	30		
Hasenörl: rury parociągowe	305	20		
dowóz rur i część żelaz.	40	52		
» części żel. od Zielen.	41	15		
» rur z Dajworu	7	56		
» farb i fracht	15	37		
Erzherz: Industrial-Verwalt: rury lane	1437	65		
śruby	70	50		
pokost do krat	119	35		
pomoc przy montowaniu	670	30		
monterzy obcy	34	60		
Juraszek i Lutyński	50	76		
układanie i smarow. kolejki	14	64		
pokostowanie krat	21	83		
» skrzyń i rur	49	11		
Wand: gwintowanie	22	—		
tablica nowa	5	50		
Manoschek: wentyle Gareiss'a	1496	42		
fracht od nich	20	84		
2 szybry	176	—		
smoła do smarowania rur	9	77		
Frischauer: anticorrosivum	170	24		
ołów i powrozy	450	59		
rury kute	94	02		
kurki żelazne i mosiężne	31	86	18992	04
Do przeniesienia			22.356	90

	Zła.	ct.	Zła.	ct.
Z przeniesienia			22.356	90
4. Piec 8-o retortowy Nr XII.				
Materyał szamotowy i t. d. podług oferty: Stettiner Chamotte-Fabrik	2854	20		
Fracht materyału szamot	254	37		
Zwóz	115	30		
Składanie	36	08		
Fracht rur i kap żel.	32	47		
Koszta budowy 8-o retortowego pieca Nr XII	278	03	3570	45
			25927	35
IV. Sieć rur i latarni Krakowa.				
1. Wawel (dojazdy).				
206.— m. b. rury żel. lan. 125 $\frac{m}{m}$	1323	—		
140.— » » » » 70 »				
8.— » » » » 60 »				
64.60 » » » » 50 »				
Fasony i materyał uszczel.				
Rury kute, łączniki, kryzy i t. d.	36	01		
14 latarni ulicznych z palnikami Auera, reflektorami i oszkleniem (na kandelabrach pozostałych od oświetlenia naftowego) uzupełnienie wartości	103	88		
25% robocizny	104	44		
Robocizna	417	78	1985	11
2. Ulica Wawelska.				
93.50 m. b. rury żel. lan. 50 $\frac{m}{m}$	123	42		
Fasony i materyał uszczelniający	28	27		
Rury kute, łączniki, kryzy i t. d.	6	59		
25% robocizny	23	04		
Robocizna	92	16	273	48
3. Ulica Lubicz.				
66.— m. b. rury żel. lan. 100 $\frac{m}{m}$	142	56		
66.— » » » » 40 »	72	60		
Do przeniesienia	215	16	2258	59

	Zła.	ct.	Zła.	ct.
Z przeniesienia	215	16	2.258	59
Fasony i materyał uszczelniający	114	06		
Rury kute, łączniki i t. d.	67	41		
7 latarni Auera z konsolami i 3 kandelabr (2 kand. do kamienia)	194	—		
Wymiana 2 latarni na Auera	7	—		
2 postumenty kamienne	15	15		
Kamień brukowy	2	40		
25% robocizny	44	46		
Robocizna	177	83	837	47
4. Ulica Kilińskiego.				
83.— m. b. rury żel. lan. 60 ^{m/m} }	148	62		
2.— » » » » 40 » }				
Fasony i materyał uszczeln.				
Rury kute, łączniki, kryzy i t. d.	2	13		
Wymiana 1 latarni naft. na Auera	3	50		
25% robocizny	10	76		
Robocizna	43	03	208	04
5. Ulica Piotra Michałowskiego.				
80.— m. b. rury żel. lan. 60 ^{m/m} }	172	73		
Fasony i materyał uszczeln.				
Rury kute, łączniki, kryzy i t. d.	2	93		
1 latarnia Auera na kandelabrze	28	—		
25% robocizny	10	45		
Robocizna	41	80	255	91
6. Ulica Staszica.				
78.— m. b. rury żel. lan. 60 ^{m/m} }	162	48		
2.40 » » » » 40 » }				
Fasony i materyał uszczeln.				
Rury kute, łączniki, kryzy i t. d.	4	38		
2 latarnie z palnikami szparowymi na 170 lit. na kandelabrach	56	—		
25% robocizny	12	64		
Robocizna	50	55	286	05
Do przeniesienia			3.846	06

	Zł.	ct.	Zł.	ct.
Z przeniesienia			3.846	06
7. Ulica Radziwiłłowska (przedłuż.).				
96.— m. b. rury żel. lan. 60 $\frac{m}{m}$ }	173	56		
2.— » » » » 40 » }				
Fasony i materiał uszczeln.				
Rury kute, łączniki, kryzy i t. d.	2	09		
1 latarnia Auera na kandelabrze	31	50		
25% robocizny	12	22		
Robocizna	48	90	268	27
8. Ulica Wolska (przedłuż.).				
60.— m. b. rury żel. lan. 60 $\frac{m}{m}$ }	109	67		
Fasony i materiał uszczeln.				
Łącznik kuty i śruby	—	20		
25% robocizny	10	17		
Robocizna	40	67	160	71
9. Ulica Studencka (przedłuż.).				
126.— m. b. rury żel. lan. 60 $\frac{m}{m}$	207	90		
8.— » » » » 40 »	8	80		
Fasony i materiał uszczeln.	19	63		
Rury kute, łączniki, kryzy	1	93		
1 latarnia z palnikami szparowemi na 170 ltr. na kandelabrze	28	—		
Wymiana 5-ciu latarni 170 ltr. na Auera	17	50		
25% robocizny	18	81		
Robocizna	75	23	377	80
10. Ulica Graniczna (przedłuż.).				
7.20 m. b. rury żel. lan. 80 $\frac{m}{m}$ }	116	23		
50.— » » » » 60 » }				
4.— » » » » 40 » }				
Fasony i materiał uszczeln.				
Rury kute, łączniki, kryzy	2	12		
1 latarnia Auera na kandelabrze	31	50		
Odbojki	8	52		
25% robocizny	3	16		
Robocizna	12	65	174	18
Do przeniesienia			4.827	02

	Zła.	ct.	Zła.	ct.
Z przeniesienia			4.827	02
11. Ulica św. Katarzyny (przedłuż.).				
91.50 m. b. rury żel. lan. 60 $\frac{m}{m}$	151	14		
Fasony i materiał uszczeln.	20	73		
25% robocizny	11	81		
Robocizna	47	26		
	230	94		
<i>Odchodzi za zwrócone:</i>				
44.— m. b. rury żel. lan. 40 $\frac{m}{m}$ i fasony	51	96	178	98
12. Ulica Bożego-Ciała (przedłuż.).				
60.— m. b. rury żel. lan. 80 $\frac{m}{m}$	99	—		
31.— » » » » 60 »	51	15		
15.— » » » » 40 »	16	50		
Fasony i materiał uszczeln.	35	17		
25% robocizny	15	59		
Robocizna	62	38	279	79
13. Ulica Pijarska (przedłuż.).				
134.80 m. b. rury żel. lan. 80 $\frac{m}{m}$ }	350	40		
Zbiornik lany, fasony, materiał uszczeln. }				
Rury kute, łączniki, kryzy	3	72		
1 kandelaber	15	—		
25% robocizny	21	70		
Robocizna	86	81		
	477	63		
<i>Odchodzi za zwrócone:</i>				
Rury i fasony	23	—	454	63
14. Latarnie przed teatrem.				
Przeniesienie z rachunku Gminy			421	10
15. Ulica św. Anny.				
Wymiana 3 latarni na Auera			10	50
16. Ulica Krupnicza.				
6.— m. b. rury żel. lan. 40 $\frac{m}{m}$ }	16	42		
Fasony i materiał uszczeln. }				
Do przeniesienia	16	42	6.172	02

	Zł.	ct.	Zł.	ct.
Z przeniesienia	16	42	6.172	02
<i>Odchodzi:</i> za 1 kandelaber zwrócony	15	—		
wymiana 10-ciu latarń na Auera	1 35	42 —	36	42
17. Ulica Dajwór.				
Za rury i fasony 80, 60 i 40 ^m / _m	100	46		
<i>Odchodzi:</i> za 1 lat. ul. z kandelab. 28.—				
» » rury kute, łączniki 1.09	29	05	71	37
18. Ulica Karłowicka.				
Wymiana 28 latarń na Auera	98	—		
Przeniesienie 1 lat. z krok. na kandelab. kandelaber i fasony 22.53				
<i>Odchodzi:</i> za kroksztyn 6.—	16	53	114	53
19. Plac Wolnica.				
Wymiana 3 latarń na Auera			10	50
20. Mały Rynek.				
1 latarnia duża z 6-ciu palnik. Auera	240	—		
Zwrot 1 lat. Siemensa	150	—		
Wymiana 2 latarń na Auera	90 7	— —	97	—
21. Ulica Krakowska i Mostowa.				
Wymiana 26 latarń na podwójne Auera i 1 na pojedyncze Auera			94	50
22. Ulica Stradomska.				
Wymiana 2 latarń na Auera			7	—
23. Ulica Kopernika.				
10.— m. b. rury żel. lan. 40 ^m / _m } Fasony i materiał uszczeln. }	13	35		
Do przeniesienia	13	35	6.603	34

	Złr.	ct.	Zła.	ct.
Z przeniesienia	13	35	6.603	34
Rury kute, łączniki, kryzy	4	24		
1 latarnia z paln. na 170 ltr. na kandel.	30	—		
1 » taryfowa Auera na bud. Akczyzy	17	—	64	69
24. Ulica Przesmyk.				
1 zbiornik kuty w rurze lanej			5	83
25. Ulica św. Jana i św. Tomasza.				
91.— m. b. rury żel. lan. 125 ^{m/m} } 88.— » » » » 80 » }	627	25		
Fasony i materiał uszczeln. } <i>Odchodzi za zwrócone rury i fasony</i>	302	62	324	63
26. Dopływy prywatne w Krakowie.				
95 dopływów prywatnych z robocizną	2.360	66		
<i>Odchodzi:</i>				
Zwrot za robociznę	1243.40			
Rury zwrócone z dopływu hr. Hussarzewskiej	62.72	1.306	1.054	54
			8.052	93
<i>Odchodzi:</i>				
27. Z sieci rur Krakowa.				
<i>a) Ulica Diella.</i>				
Za zwrócone rury lane i kute	22	83		
<i>b) Plac Groble.</i>				
Za zwrócone rury i łączniki	35.70			
» » 1 lat. na kand. (170 l.)	28.—	63	70	
<i>c) Ulica Lubicz.</i>				
Za zwrócone rury i łączniki	87	70		
<i>d) Ulica św. Anny i Wiślna.</i>				
Za zniesienie 1 latarni Auera	28	—	202	23
			7.850	70

V. Sieć rur i latarni Podgórze.

Wymiana rury głów. w Podgórzu.

	Zł.	ct.	Zł.	ct.
142.— m. b. rury żel. lan. 175 ^m / _m	613	44		
2.70 » » » » 125 »	7	78		
15.50 » » » » 70 »	28	13		
Fasony i materiał uszczeln.	186	39		
25% robocizny na amortyzację	57	37		
	839	11		

Odchodzi za zwrócone:

37.35 m. b. rury żel. lan. 100 ^m / _m	80.68			
41.60 » » » » 80 »	74.88			
505.6 k ^o » » » — »	55.—			
Fasony i materiał uszczelniający	89.43	299	99	
Zostaje, jako podwyższenie wartości	593	12		

Odchodzi:

Z sieci rur Podgórze.

Za zniesienie 39 latarni (27 na kandelabrach i 12 na kroksztyn)	680.—			
Z tego połowa na stratę	340.—	340	—	
				253 12

Dopływy prywatne w Podgórzu.

Koszta 5-ciu dopływów	65	05		
Zwrot kosztów od konsumentów	34	—	31	05
			284	17

Inwentarz z dnia 31 Grudnia 1898 roku.

	Zła.	ct.	Zła.	ct.
Stan czynny.				
Rachunek Kasy.				
Zapas gotówki			2.198	48
			2.198	48
Rachunek Ruchomości.				
Wartość następujących przedmiotów :				
2 Kasy ogniotrwałe	190	—		
2 Sikawki ogniowe z węzami	50	—		
75 m. węża od elewatora pożarnego	25	—		
1 Aparat do cehowania gazomierzy	80	—		
1 Stacya telefoniczna centralna	100	—		
2 Cisnoskazy	60	—		
10 Biurek politurowanych	275	—		
1 Biurko miękkie lakierowane	5	—		
2 Instrumenty niwelacyjne (180+50)	230	—		
2 Szafy oszklone	90	—		
10 Szaf do akt	360	—		
1 Szafa na kopiały	15	—		
2 Rowery służbowe 355.—	135	—		
1 Stolik miękki wazki 21.—	20	—		
2 Stoły miękkie wielkie po 6.—	12	—		
1 Stół miękki ze sukmem 20.—	20	—		
7 Stolków małych politurowanych po 1.—	7	—		
2 Stoły składane politurowane $\frac{1}{20}$.— $\frac{1}{10}$.—	30	—		
2 Zegary pendułowe $\frac{1}{25}$.— $\frac{1}{5}$.—	30	—		
1 Kanapa ceratą objiana 48.—	45	—		
32 Krzesel wyplatanych	32	—		
1 Prasa do kopijowania 10.—	10	—		
2 Komody na akta po 5.—	10	—		
1 Rampa mosiężna do prób 6.—	6	—		
1 Gazom. 3 płom. doświadczalny 15.—	15	—		
1 Rampa fotometr. z gazomierzem 20.—	20	—		
2 Umywalnie blaszane po 5.50	5	—		
1 Aparat piwniczny 10.—	8	—		
2 Portyery po 5.—	8	—		
Do przeniesienia	1.893	—		

	Zł.	ct.	Zł.	ct.
Z przeniesienia	1.893	—		
1 Para firanek	2.—	2		
7 Stołów miękkich do jadalni i siatkarni	5.—	35		
13 Ławek » » »	1.—	13		
Urządzenie łazienki w budynku administ.		25		
» łazienek urzędników i robotn.		20		
1 Zegar kontrolujący	42.50	40		
1 Sieczkarnia	40.—	35		
Gazomierze i świeczniki w biurach jak wykaz		236	50	2.299 50
				2.299 50
Rachunek Materiału czyszczącego.				
Wartość opiłek żelaznych (5000 kg.)			400	—
			400	—
Rachunek Utrzymania latarń i lampiarni.				
Wartość urządzenia strażnicy lampiarzy, drabin i t. p.			200	—
			200	—
Rachunek Urządzeń prywatnych.				
Należytości z dn. 31 Grudnia 1898			44.252	01
			44.252	01
Rachunek Wynajętych urządzeń prywatnych.				
Z roku 1894	107	68		
» » 1896	1.737	78		
» » 1897	4.029	61		
	5.875	07		
Odchodzi amortyzacya $8\frac{1}{3}\%$	489	59		
Z roku 1898:			5.385	48
Czarnomski Zdzisław	16	39		
Hr. Łubiński Tomasz	48	36		
Weill Rudolf	3	31		
Knaus Karol	35	70	103	76
			5.489	24

Rachunek Wynajętych gazomierzy.

Za wartość wynajętych gazomierzy:

z roku 1882.

57 gazomierzy	3 płomiennych	po 25 zł.	1.425	—
3 »	5 »	» 35 »	105	—
1 »	10 »	» 45 »	45	—

1.575

—

odchodzi 12-letnia amortyzacja po $8\frac{1}{3}\%$

1.575

—

z roku 1883.

19 gazomierzy	3 płomiennych	po 25 zł.	475	—
1 »	5 »	» 35 »	35	—
1 »	10 »	» 45 »	45	—
1 »	20 »	» 60 »	60	—
1 »	30 »	» 80 »	80	—

695

—

odchodzi 12-letnia amortyzacja po $8\frac{1}{3}\%$

695

—

z roku 1884.

20 gazomierzy	3 płomiennych	po 25 zł.	500	—
5 »	5 »	» 35 »	175	—
1 »	10 »	» 45 »	45	—

720

—

odchodzi 12-letnia amortyzacja po $8\frac{1}{3}\%$

720

—

z roku 1885.

15 gazomierzy	3 płomiennych	po 25 zł.	375	—
2 »	5 »	» 35 »	70	—
1 »	10 »	» 45 »	45	—

490

—

odchodzi 12-letnia amortyzacja po $8\frac{1}{3}\%$

490

—

z roku 1886.

26 gazomierzy	3 płomiennych	po 23 zł.	598	—
9 »	5 »	» 30 »	270	—

868

—

Do przeniesienia

—

—

		Zł.	ct.	Zł.	ct.
Z przeniesienia		868	—	—	—
3 gazomierze 10 płomienne	po 40 zł.	120	—		
1 » 20 »	» 55 »	55	—		
		1.043	—		
odchodzi 12-letnia amortyzacja po 8 ¹ / ₃ %		1.043	—		
z roku 1887.					
28 gazomierzy 3 płomiennych	po 23 zł.	644	—		
7 » 5 »	» 30 »	210	—		
5 » 10 »	» 40 »	200	—		
1 » 80 »	» 155 »	155	—		
		1.209	—		
odchodzi 12-letnia amortyzacja po 8 ¹ / ₃ %		1.209	—		
z roku 1888.					
32 gazomierzy 3 płomiennych	po 23 zł.	736	—		
5 » 5 »	» 30 »	150	—		
4 » 10 »	» 40 »	160	—		
1 » 20 »	» 55 »	55	—		
		1.101	—		
odchodzi 11-letnia amortyzacja po 8 ¹ / ₃ %		1.009	25	91	75
z roku 1889.					
49 gazomierzy 3 płomiennych	po 23 zł.	1.127	—		
15 » 5 »	» 30 »	450	—		
3 » 10 »	» 40 »	120	—		
1 » 20 »	» 55 »	55	—		
		1.752	—		
odchodzi 10-letnia amortyzacja po 8 ¹ / ₃ %		1.460	—	292	—
z roku 1890.					
27 gazomierzy 3 płomiennych	po 23 zł.	621	—		
13 » 5 »	» 30 »	390	—		
11 » 10 »	» 40 »	440	—		
2 » 20 »	» 55 »	110	—		
1 » 30 »	» 70 »	70	—		
		1.631	—		
odchodzi 1 gazomierz 3 płomien. zniszczony		23	—		
		1.608	—		
odchodzi 9-letnia amortyzacja po 8 ¹ / ₃ %		1.206	—	402	—
Do przeniesienia		—	—	785	75

				Zł.	ct.	Zł.	ct.
Z przeniesienia				—	—	785	75
z roku 1891.							
24	gazomierzy	3	płomiennych po 23 zł.	522	—		
16	»	5	» » 30 »	480	—		
8	»	10	» » 40 »	320	—		
6	»	20	» » 55 »	330	—		
2	»	30	» » 70 »	140	—		
				1.822	—		
odchodzi 1 gazomierz 30 płom. wycofany . . . 70 zł.				—	—		
»	1	»	3 » » . . . 23 »	93	—		
				1.729	—		
odchodzi 8-letnia amortyzacja po 8 $\frac{1}{3}$ %				1.152	67	576	33
z roku 1892.							
4	gazomierzy	3	płomiennych po 23 zł.	92	—		
6	»	5	» » 30 »	180	—		
3	»	10	» » 40 »	120	—		
1	»	20	» » 70 »	70	—		
				462	—		
odchodzi 7-letnia amortyzacja po 8 $\frac{1}{3}$ %				269	50	192	50
z roku 1893.							
41	gazomierzy	3	płomiennych po 23 zł.	943	—		
8	»	5	» » 30 »	240	—		
5	»	10	» » 40 »	200	—		
3	»	20	» » 55 »	165	—		
				1.548	—		
odchodzi 1 gazomierz 3 płom. zniszczony				23	—		
				1.525	—		
odchodzi 6-letnia amortyzacja po 8 $\frac{1}{3}$ %				762	50	762	50
z roku 1894.							
31	gazomierzy	3	płomiennych po 23 zł.	713	—		
15	»	5	» » 30 »	450	—		
5	»	10	» » 40 »	200	—		
2	»	20	» » 55 »	110	—		
				1.473	—		
odchodzi 5-letnia amortyzacja po 8 $\frac{1}{3}$ %				613	75	859	25
Do przeniesienia				—	—	3.176	33

				Zł.	ct.	Zł.	ct.
Z przeniesienia				—	—	3.176	33
z roku 1895.							
41	gazomierzy	3	płomiennych po 23 zł.	943	—		
17	»	5	» » 30 »	510	—		
7	»	10	» » 40 »	280	—		
5	»	20	» » 55 »	275	—		
1	»	30	» » 70 »	70	—		
				2.078	—		
odchodzi 4-letnia amortyzacya po 8 ¹ / ₃ %				692	66	1.385	34
z roku 1896.							
67	gazomierzy	3	płomiennych po 23 zł.	1.541	—		
12	»	5	» » 30 »	360	—		
10	»	10	» » 40 »	400	—		
4	»	20	» » 55 »	220	—		
1	»	30	» » 70 »	70	—		
1	»	50	» » 90 »	90	—		
				2.681	—		
odchodzi 3-letnia amortyzacya po 8 ¹ / ₃ %				670	25	2.010	75
z roku 1897.							
91	gazomierzy	3	płomiennych po 23 zł.	2.093	—		
29	»	5	» » 30 »	870	—		
36	»	10	» » 40 »	1.440	—		
4	»	20	» » 55 »	220	—		
2	»	30	» » 70 »	140	—		
				4.763	—		
odchodzi 1 gazomierz 30 płomienny				70	—		
				4.693	—		
odchodzi 2-letnia amortyzacya po 8 ¹ / ₃ %				782	17	3.910	83
z roku 1898.							
89	gazomierzy	3	płomiennych po 23 zł.	2.047	—		
36	»	5	» » 30 »	1.080	—		
40	»	10	» » 40 »	1.600	—		
13	»	20	» » 55 »	715	—		
2	»	30	» » 70 »	140	—		
				5.582	—	10.483	25
Do przeniesienia				5.582	—	10.483	25

	Zł.	ct.	Zł.	ct.
Z przeniesienia	5.582	—	10.483	25
1 gazomierz 50 płomienny po 90 zł.	90	—		
2 » 60 » » 120 »	240	—		
	5.912	—		
odchodzi 1-rocznna amortyzacya po 8 ¹ / ₃ %	492	67	5.419	33
Należytości czynszowe do dnia 31 Grudnia 1898			15.902	58
			432	56
			16 335	14
Rachunek Smoły.				
Za następujące zapasy:				
108.650 kg. smoły za 100 kg. po 2:17	2.357	70		
122 beczek za szt. » 0:50	61	—	2.418	70
			2.418	70
Rachunek Amoniak.				
Za następujące zapasy:				
373.550 kg. wody amoniakowej po 0:25 zł. za 100 kg.	933	88		
55 beczek żelaznych » 21:50	1.182	50	2.116	38
			2.116	38
Rachunek Koks.				
Za następujące zapasy:				
292.850 kg. koks po 0:94 ¹ / ₂ %	2.767	43		
100 sztuk worków » 0:45 »	45	—		
50 koszy » 0:45 »	22	50	2.834	93
			2.834	93
Rachunek Zaprzęgów.				
Za wartość:				
9 koni	1.100	—		
8 wozów do węgla i koks z uprzężą	750	—		
1 powóz, bryczka i sanie z uprzężą	400	—	2.250	—
			2.250	—
Rachunek Odbiorców koks.				
Należytości za koks			2.325	65
			2.325	65
Rachunek Odbiorców smoły.				
Należytości za smołę			899	60
			899	60

	Zł.	ct.	Zł.	ct.
Rachunek Utrzymania maszyn.				
30 kg. nafty po 18 ct.	5	40		
200 » oleju mineralnego » 22 »	44	—		
80 » » rzepakowego » 34 »	27	20		
50 » pokostu » 30 »	15	—		
200 » smarowidła » 25 »	50	—		
40 » ligroiny » 30 »	12	—	153	60
			153	60
Rachunek Sprzętów i kosztów fabrycznych.				
Wartość następujących przedmiotów:				
8 koryt do ładowania retort	240	—		
7 wózków koksowych żelaznych	270	—		
1 maszyna do łamania koksu	150	—	660	—
Narzędzia i sprzęty w dobrym stanie utrzymane są objęte osobnym wykazem.				
			660	—
Rachunek Utrzymania pieców.				
Za następujące zapasy:				
930 cegieł Nr. 30 po 3·8 kg. = 3534·4 kg.				
140 » » 31 » 2·9 » = 406·0 »				
3940·4 kg. po zł.	118	21		
273 cegieł fasonowych = 10722 kg. » » —04	428	88		
13 retort » » 52—	676	—		
11 głów Mortona » » 10—	110	—		
200 kanałów do wypal. retort = 1800 kg. » » —08	144	—		
2 drzwiczek piecowych lanych » » 12—	24	—		
700 kg. glinki ogniotrwałej » » —01	7	—		
750 » szamotu » » —02	15	—		
500 » cementu kraterowego » » —11	55	—		
11·50 m. rur kutych odchodowych » » 5—	57	50	1.635	59
			1.635	59
Rachunek Gazu.				
Za zapas w gazometrach Nr. I. i II. 3480 m ³ gazu po zł.	139	20	139	20
			139	20

	Zła.	ct.	Zła.	ct.
Rachunek Węgla gazowych.				
Za następujące zapasy:				
1·208.350 kg. węgla Luise po zła. —90 ²¹	10.900	53		
1·592.800 » » Recke » » —82 ⁶³	13.161	31		
7.100 » » Tenczyńskiego . . . » » —83 ⁵²	59	30	24.121	14
			24.121	14
Rachunek Odbiorców gazu.				
Należności za gaz			39.065	18
			39.065	18
Rachunek Magazynu i warsztatu.				
Za następujące zapasy:				
1. Gazomierze			2.692	—
2. Łączniki mosiężne			2.315	76
3. Szkło, porcelana, węże			2.930	38
4. Palniki, siatki Auera, regulatory, podstawki, kopciki			1.635	61
5. Aparaty do gotowania, grzania i motory			2.404	56
6. Świeczniki			3.096	45
7. Przedmioty iluminacyjne			325	—
8. Rury i łączniki kute			3.597	88
9. Przedmioty różne			940	05
10. Przedmioty lane			6.545	58
11. Narzędzia			773	80
			27.257	07
Rachunki Zakładu w Krakowie.				
Grunt Gazowni	52.102	51		
Budynki fabryczne	115.663	86		
Aparata, maszyny i piece retortowe	162.341	68		
Budynki administracyjne	52.352	57		
Zbiorniki I i II	141.493	61		
Sieć rur i latarni Krakowa	328.351	72	852.305	95
			852.305	95
Rachunek Sieci rur i latarni Podgórze.				
Za wartość sieci rur Podgórze, oraz różnych dopływów prywatnych			16.990	07
			16.990	07

	Zł.	ct.	Zł.	ct.
Rachunek Sieci rur i latarni Dębnik.				
Za wartość tychże			1.391	47
			1.391	47
Rachunek Towarzystwa Wzajemnego Kredytu w Krakowie.				
Stan lokacyi z 31 Grudnia 1898 r.			545	—
			545	—
Rachunek Kasy Oszczędności miasta Krakowa.				
Stan lokacyi z 31 Grudnia 1898 r.			730	14
			730	14
Rachunek Zaliczek.				
Stan zaliczek na płace urzędników z dniem 31 Grudnia 1898 r. — jak wykaz			751	73
			751	73
Rachunek Fabryki Sody, Szczakowa.				
Należność za salmiak			712	17
			721	17
Rachunek Depozytów.				
Stan depozytów, złożonych w Kasie Oszczędności miasta Krakowa z dniem 31 Grudnia 1898 r. — jak wykaz			6.336	28
			6.336	28
Rachunek Depozytów w Kasie Miejskiej.				
Depozyt kaucyj słuźbowych:				
Drapella Emil	500	—		
Zarzecki Stanisław	500	—		
Górski Stanisław	500	—	1.500	—
			1.500	—

	Zła.	ct.	Zła.	ct.
Stan bierny.				
Rachunek Oesterr. Boden-Credit-Anstalt, Wiedeń.				
Reszta z zaciągniętej pożyczki zła. 550.000			510.056	46
			510.056	46
Rachunek Kaucyj.				
Kaucye pobrane	925	37		
» dane	35	—	890	37
			890	37
Rachunek Kaucyj służbowych.				
Kaucye służbowe:				
Drapella Emil	500	—		
Zarzecki Stanisław	500	—		
Górski Stanisław	500	—	1.500	—
			1.500	—
Rachunek Zakładu ubezpieczenia robotników od wypadków.				
Należytość do uiszczenia za II. półrocze 1898 r.			261	60
			261	60
Rachunek c. k. Urzędu podatkowego - tu.				
Podatek domowo-czynszowy za IV. kwartał 1898 r.	112	61		
Podatek dochodowy od pensyj urzędników za rok 1898	203	41	316	02
			316	02
Rachunek Funduszu emerytalnego.				
Stan funduszu emerytalnego ulokowanego na książeczkę Kasy Oszczędności m. Krakowa l. 160.311 z dniem 31 Grudnia 1898 r.	6.050	77		
Wkładka Gazowni za rok 1898	1.000	—	7.050	77
			7.050	77

	Zła.	ct.	Zła.	ct.
Rachunek Kasy Miejskiej.				
Reszta należności Kasy miejskiej z dniem 31 Grudnia 1898 r. podług obliczenia			16.701	60
			16.701	60
Różni Wierzyciele.				
Zaległości za budowy	4.559	97		
» na rachunkach osobistych	41.219	75		
» » » Różnych	3.949	03	49.728	75
			49.728	75
Zamknięcie.				
Stan czynny	1058.314	22		
» bierny	586.505	57		
Czysty stan czynny z 31 Grudnia 1898 r.	471.808	65		
» » » z 31 Grudnia 1897 r.	464.639	25		
Powiększenie majątku w r. 1898	7.169	40		

Kraków, dnia 3 Maja 1899 r.

Oleś,
Rachmistrz Gazowni.

M. Dąbrowski,
Dyrektor Gazowni.

ODPISY NA ZUŻYCIE

za rok 1898,

w myśl uchwały Komitetu wykonawczego

z dnia 13 czerwca 1899 roku.

		Zła.	ct.	Zła.	ct.
1	Budynki fabryczne:				
	5% od wartości zła. 98,976.81			4.948	84
2	Aparata, maszyny i piece:				
	5% od zła. 51,250.-- (piece i części mur.) . .	2.562	—		
	8% » » 95,365.58 (części żelazne)	7.629	25	10.191	25
3	Zbiorniki I i II:				
	3% od zła. 49,800.-- (części murowane) . . .	1.494	—		
	6% » » 99,135.76 (części żelazne)	5.948	15	7.442	15
4	Sieć rur i latarni:				
	Krakowa zła. 332,125.41	11.624	39		
	Podgórze » 17,311.81	605	91		
	Dębnie » 1,441.94	50	47		
	3½% od sumy » 350,879.16			12.280	77
	Razem			34.863	01

Uwaga: Z wartości *Gruntu gazowni* oraz *Budynków administracyjnych i mieszkalnych* nie potrąca się żadnego procentu na zużycie.

Kraków, dnia 15 czerwca 1899 r.

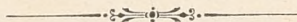
Rachmistrz gazowni
Oleś.

Dyrektor gazowni
M. Dąbrowski.

BILANS

oraz

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW.

Bilans Gazowni Miejskiej w Krakowie

Stan czynny.

z dniem 31

Poz.		Zła.	ct.	Zła.	ct.
1	Zapasy gotówki z dniem 31 Grudnia 1898			2.198	48
2	Wartość ruchomości			2.299	50
3	» opilek żelaznych			400	—
83	» urzędnika strażnicy			200	—
100	Zaległości za urządzenia prywatne			44.252	01
7	Wartość wynajętych urządzeń prywatnych			5.489	24
6	» » gazomierzy	15.902	58		
6	Zaległe czynsze za gazomierze	432	56	16.335	14
89	Zapasy smoły i beczek			2.418	70
84	» amoniaku i beczek żelaznych			2.116	38
88	» koksu, worków i koszy			2.834	93
82	Wartość zaprzęgów			2.250	—
12	Zaległości za koks			2.325	65
86	» » smołę			899	60
95	Zapasy smarów i t. p.			153	60
96	Wartość sprzętów i narzędzi fabrycznych			660	—
85	Zapasy materiału piecowego			1.635	59
17	» gazu w zbiornikach			139	20
80	» węgla gazowych			24.121	14
97	Zaległości za gaz			39.065	18
81	Wartość zapasów magazynowych			27.257	07
21	Wartość Gazowni: Grunt	52.102	51		
22	Budynki fabryczne	115.663	86		
23	Aparata, maszyny i piece	162.341	68		
24	Budynki administracyjne	52.352	57		
25	Zbiorniki I. i II.	141.493	61		
26	Sieć rur Krakowa	328.351	72		
		852.305	95		
27	Sieć rur Podgórze	16.990	07		
28	» » Dębnie	1.391	47	870.687	49
29	Lokacya w Towarzystwie Wzaj. Kredytu			545	—
30	Depozyta w Kasie Oszczędności			6.336	28
93	» » Miejskiej			1.500	—
31	Lokacya w Kasie Oszczędności			730	14
32	Stan zaliczek na pensje urzędnicze			751	73
33	Należność u Fabryki Sody, Szczakowa			712	17
				1.058.314	22

Rachmistrz gazowni:
Oleś.

Jawornicki,
radca m.

K O M I S Y A
Juliusz Epstein,
radca m.

skiej w Krakowie

Grudnia 1898 r.

Stan bierny.

Poz.		Zła.	ct.	Zła.	ct.
35	Stan długu hipotecznego w Österr. Boden-Credit-Anstalt (z 550.000 zła.)			510.056	46
36	Kaucye odbiorców koksu i smoły			890	37
65	Kaucye służbowe			1.500	—
38	Premia ubez. robot. od wypad. za II. półr. 1898			261	60
40	Zaległy podatek za IV. kwartał 1898			316	02
55	Stan funduszu emerytalnego			7.050	77
34	Reszta należności gminie za rok 1898			16.701	60
	Zaległości z budowy	4.559	97		
	» na rachunkach osobistych	41.219	75		
90	» » rachunku Różnych	3.949	03	49.728	75
	Czysty Stan czynny			471.808	65

R E W I Z Y J N A:
Goetze,
dyr. wydz. obrach. miej.

Jan Kanty Federowicz,
radca m.

Dyrektor gazowni:
M. Dąbrowski.

Rachunek

za rok

Straty.

Poz.		Zła.	ct.	Zła.	ct.
3	Rk. Materiału czyszczącego			1.354	10
48	» Wypłat robotników od wyrobu gazu			7.013	29
49	» Wypłat lampiarzy			5.821	34
70	» Podpału retort			19.084	28
83	» Utrzymania latarń i lampiarni			1.711	30
50	» Płac urzędników			14.182	31
82	» Zaprzęgów			134	87
95	» Utrzymania maszyn			2.545	29
51	» Wsparć			1.082	31
96	» Sprzętów i kosztów fabrycznych			3.683	18
85	» Utrzymania pieców			7.685	42
79	» Napraw			38.118	60
80	» Węgla gazowych			97.815	10
87	» Kosztów ogólnych			49.494	73
91	» Płac emerytów			855	83
100	» Urzędzeń prywatnych			264	55
97	» Odbiorców gazu			577	18
12	» Odbiorców koksu			355	93
86	» Odbiorców smoły			304	29
7	» Wynajętych urzędzeń prywatnych			355	64
22	» Budynków fabrycznych			4.948	84
23	» Aparatów, maszyn i pieców retortowych			10.191	25
25	» Zbiorników I. i II.			7.442	15
26	» Sieci rur i latarń Krakowa			11.624	39
27	» Sieci rur i latarń Podgórze			605	91
28	» Sieci rur i latarń Dębnik			50	47
56	» Odsetek od pożyczki amortyzacyjnej	25.675	08		
34	» Kasy Miejskiej	30.539	27		
	» » » Zwrot zysku na gazie	34.032	32		
	Czysty zysk za rok 1898	7.169	40	97.416	07
				384.718	62

Rachmistrz gazowni:
Oleś.

Jawornicki,
radca m.

KOMISYA
Juliusz Epstein,
radca m.

Strat i Zysków.

1898.

Zyski.

Poz.		Zła.	ct.	Zła.	ct.
2	Rk. Ruchomości			127	08
6	» Wynajętych gazomierzy			817	05
89	» Smoły			12.813	66
84	» Amoniak			3.319	91
88	» Koksu			68.375	11
17	» Gazu			279.158	57
81	» Magazynu i warsztatu			19.804	55
92	» Skonta			27	55
98	» Procentów			275	14
				384.718	62

REWIZYJNA:
Goetze,
dyr. wydz. obrach. miej.

Jan Kanty Federowicz,
radca m.

Dyrektor gazowni:
M. Dąbrowski.

BUDŻET
GAZOWNI MIEJSKIEJ
na rok 1899.

BUDŻET

na rok

Wydutki.

		Zła.	ct.	Zła.	ct.
1	Naprawa ruchomości			400	—
2	Materyał czyszczący i robocizna			1.200	—
3	Płaca gazmistrza i zapł. rob. piec.			7.000	—
4	Zapłata lampiarzy			6.000	—
5	Koks do podpału retort			18.800	—
6	Utrzymanie latarń i lampiarni			3.000	—
7	Płace urzędników			18.500	—
8	Płace emerytów			1.700	—
9	Nieściągalne należności (gaz. i urządz.)			1.000	—
10	Utrzymanie maszyn			2.700	—
11	Kasa chorych, zapomogi, wsparcia			850	—
12	Sprzęty i koszty fabryczne			4.600	—
13	Utrzymanie pieców fabrycznych			5.500	—
14	Naprawa aparatów, budynków, sieci rur	7.000	—		
	Konserwacja bruków nad rurami	25.500	—	32.500	—
15	Węgle do wyrobu gazu			109.000	—
16	Koszta ogólne, podatki, dodat. na droż., diurna			48.000	—
17	Wynajęte urządzenia gazowe pryw.			350	—
18	Procent od pożyczki amortyzacyjnej			25.443	48
19	Kasie miejskiej dochód z gazowni	40.000	—		
20	» » zwrot zysku na gazie (ulice)	25.000	—	65.000	—
21	Zysk do dyspozycji			50.156	52
				401.700	—

GAZOWNI

1899

Dochoady.

		Zła.	ct.	Zła.	ct.
1	Z wynajętych gazomierzy			1.300	—
2	Ze sprzedaży smoły			14.300	—
3	» » amoniaku			4.100	—
4	» » koksu			72.000	—
5	» » gazu			295.000	—
6	Z magazynu i warsztatów			15.000	—
				401.700	—

Powyższy budżet Gazowni na rok 1899 Komitet wykonawczy w dniu 11 Kwietnia b. r. przyjął i uchwalił przedłożyć do zatwierdzenia Komisji gazowej.

Kraków, dnia 11 Kwietnia 1899.

M. Dąbrowski.

Umocsek Komisji Gzarowej

Rada miasta uchwała następujący statut urzędniczy
oraz prokurzystów Gzarowin miejskiej w Krakowie
Dyrektor Gzarowin zł. 2.400 -

W Dziat techniczny

Inżynier Gzarowin " 1.800 -
Adiunkt techniczny " 800 -
Asystent rachunkowy " 720 -
Magazyner " 1.000 -

W Dziat rachunkowy

Rachmistrz " 1.800 -
Adiunkt rachunkowy " 1.000 -
Adiunkt " " 1.000 -
Asystent " " 720 -
Asystent " " 720 -
Kasjer " 1.000 -
Adiunkt Gzarowin " 1.300 -
Inkasent " 800 -
Inkasent " 800 -
Inkasent " 800 -

Podurzędnicy:

Carumistr " 1.000 -
Wreckanik " 800 -
Poroczo oswiethenia publicznego " 600 -
Dyrektor Gzarowin otryma ~~oficjalnie~~ ^{statut} techniczny
iay Rady miasta z D. 12. grudnia 1889 purymaney
m. a powyższym statutu mierzniowiej praty
roczney w kwocie 2400 zł. - Dodatki osobisty
" kwocie 600 zł. rocznie.

Magazyner otryma o proce uchwalony
R. 1. 1. 1889. D. 12. grudnia 1889 purymaney m. a
w. a powyższym statutu mierzniowiej praty
w. a kwocie 1000 - Dodatki osobisty w kwocie 1000 zł.

Garnitur orar mechanic, których pitace porostaja nie,
rniwione strzynaja, tytulku Dodatku osobistego
pierwszy kwoty 100 rt. - Drugi 80 rt. rocznie.

Dostatku tego uchwali Rada miasta następnu,
jaże racia nice postawiszewa:

1.) Urzędnicy pobierajay pitace i Dodatku kwateroway
w mieszkiemych kwaterach 900 r.

2.) Urzędnicy krajay sobie przymanie mieszkanie
w budynkach Starobuistracy Dodatku kwateroway.

3.) Dodatki osobiste przymanie obecnice w re, Duikam
których do wyisze 8 stopnia pitacy nie prosu,
nie to nie przybywajay nabytych pitaw do Dodat,
kiew przyobletnich i sa tak do przey i jak i
emerytury wliczalne.

4.) Urzędnicy stabilizowani majay prawo do trzech
przyobletni w wysokości 10% przymanay pitacy,
nawto urzędnicy pro przebyci 16 lat w tym
samym stopniu pitacy wliczaly do emerytu,
ry Dodatku osobisty rocznie 100 rt., a pro Duu,
Dwiestu latach przebytych w tym samym
stopniu pitacy Drugi Dodatku w kwocie 100 rt.

W razie przywieszenia do wyisze go
stopnia pitacy Dodatku przyobletni 60,
prada.

5.) Dodatki kwaterowe wyroszace 10%
przymanay stary pitacy, - nic sa do
emerytury wliczalne.

6.) Timyjshe uchwały obowiazujay od 1 stycznia
mia 1899 roku.

Przewodawca:

Fedorowicz mpr.

R. m.

PROGRAM ROBÓT INWESTYCYJNYCH GAZOWNI MIEJSKIEJ

na rok 1899 (i 1900).

Znaczny wzrost konsumpcyi gazu w ostatnich latach (rok 1895 + 93.070 m³; rok 1896 + 86.070 m³; rok 1897 + 115.250 m³), zwłaszcza zaś w ostatnim roku 1898 + 268.300 m³ wymaga koniecznego powiększenia gazowni, która produkując obecnie około 3½ miliona m³ rocznie gazu, przekroczyła już ostateczne granice, do jakich jej wydajność dociągnięta bez niebezpieczeństwa lub szkody być mogła. Już w roku 1898 okazało się jawnie, że niedostateczną jest piecownia, niedostateczną czyszczalnia, izba maszyn, gazometry, fabryka amoniaku i t. d.

Olbrzymi wzrost konsumpcyi w roku zeszłym zmusił przeto do wykonania części koniecznych inwestycji, tych mianowicie, bez których bezpieczeństwo ruchu fabrycznego byłoby wprost zakwestyonowanem: poprawiono też kondensację, wybudowano nową czyszczalnię z przyległościami, powiększono izbę maszyn (gazomierz II), powiększono warsztaty. To co wykonano, było jednak tylko częścią koniecznych powiększeń, było najpilniejszym, pozostaje jeszcze do wykonania w najbliższych latach bardzo wiele i wymaga znacznych nakładów. Takim wydatkom, które około 150.000 złr. wyniosą, Gazownia obarczona znaczną i coraz większą do Kasy miejskiej daniną, ani w jednym, ani nawet w dwóch latach sprostać nie może; zachodzi przeto potrzeba rozłożenia inwestycji na czas dłuższy, a gdyby się to okazało niemożliwym, obmyślenia sposobu pokrycia wydatku inną drogą.

Należy przeto zdać sobie jasno i dokładnie sprawę z tego, co jest niezbędnem i najpilniejszym, a co może jeszcze być odłożonem — co wykonać w roku bieżącym, a co w 1900 lub może nawet w 1901 — oraz w jaki sposób pokryć wydatki, na któreby zostający corocznie do dyspozycyi zysk Gazowni nie wystarczał.

Przyjmując naturalny porządek, w jakim odbywa się fabrykacja gazu, zacząć trzeba od składów węgla.

1. **Składy węgla** (szopy kryte) mogą obecnie pomieścić najwyżej 250 wagonów węgla. Zważywszy, że dowóz w zimie z powodu krótkości dnia, atmosferycznych przeszkód, znacznej a łatwej kradzieży i t. d. przynajmniej na trzy miesiące ustawać powinien (grudzień, styczeń i luty), że konsumpcya węgla w tych miesiącach ostatniej zimy wynosiła 400 wagonów, a więc zapas na zimę w dniu 1. grudnia winien być przynajmniej 450 wagonów, okazuje się z tego, że musimy obecnie dla braku miejsca pod dachem, albo około 200 wagonów trzymać parę miesięcy na placu, wystawione na deszcz i śnieg, co na produkcję gazu i piece w ogóle źle wpływa, a obok tego ścieśnia i tak już szczypliwy plac na koks, albo wozić węgle i w ciągu zimy, co jest pod każdym względem niekorzystnem. Powiększenie i uporządkowanie składów węglowych jest więc koniecznem w najbliższym czasie, zawisło ono jednak od wprowadzenia do Gazowni toru kolejowego z Grzegórzek, do którego nowe składy przystosowanemi być muszą, a to znowu z powodu podniesionych przez Starostwo trudności (ze względu na nowy most) zdaje się być na pewien czas, przynajmniej na rok 1899 zakwestyonowanem.

Ta inwestycya, która do **20.000 zfr. wyniesie**, usuwa się z programu robót na rok 1899, nie przestaje jednak być nagłącą w najbliższym czasie. Dodać tu wypada, że stara szopa przy piecowni, utrudniająca dostęp do pieców, nie może być długo cierpianą i przy wprowadzeniu toru kolejowego będzie musiała być usunięta.

2. **Piecownia** obecna zajmuje miejsce pierwotnej piecowni z kotłami parowemi i dawnego składu murowanego na węgiel, a jest już kompletnie 12 piecami retortowemi zastawioną (91 retort).

Odliczając na rezerwę zimową dwie ósemki i trójkę, t. j. 19 retort, pozostaje do normalnego, bezpiecznego ruchu 72 retorty, które w dobrych warunkach wydać mogą 72×230 do 72×240 , czyli 16.600 do 17.300 m³ gazu na dobę. W rzeczywistości, przy naszych nienormalnych warunkach, te 72 retorty wydać mogą najwyżej 72×220 m³ = 15.840 do **16.000 m³**.

Największy odbył w grudniu roku zeszłego wynosił 14.970 m³, to jest prawie 15.000 m³; przypuszczając na rok bieżący przyrost 5%, na jaki się zanosz, to największy odbył tegoroczny na dobę będzie 15.750 m³.

Więc obecna nasza piecownia nawet w warunkach niekorzystnych wystarczy na zimę roku 1899/1900, a wystarczyć będzie mogła jeszcze na dalszą jedną lub dwie zimy, jeżeli się w niej poczyni pewne ulepszenia. Wadą naszej piecowni jest, że dobudowywane z biegiem lat piece, bardziej oddalone od komina fabrycznego, Nr VIII, IX, X, XI a zapewne i XII, mają słaby ciąg, i podczas gdy w piecach bliższych komina od I do VI retorty w piecu mogą być 6 razy na dobę ładowane, a węgiel w 4 godzinach się wypala, piece dalsze mają słabszą temperaturę i wypalają tę samą ilość węgla w 5 do 6 godzinach. Stąd w lecie jedna retorta wydaje 230 do 240 m³ gazu na dobę, a w zimie, czem więcej pieców w ruchu, 220, 210, a czasem niżej 200 m³. Że w tych słabych piecach mniej koksu wychodzi, to mała pociecha, bo za to większa robocizna, mniejsza wydajność gazu, większe zużycie pieców.

Przed trzema laty postawiono drugi komin, ale ten jest nie dla pieców retortowych, lecz dla kotłów parowych, dawniej także z kominem fabrycznym połączonych. Nowy ten, mniejszy komin kotłowy, poprawił nieco stosunki dla pieców i w lecie na

krótki czas służyć może jako chwilowa rezerwa, ale odtąd parę pieców przybyło, złe wróciło i wymaga poprawy.

Potrzeba przeto dla poprawy ciągu pieców **wystawienia drugiego komina fabrycznego**, dla pieców VIII, IX, X, XI, XII i późniejszych, co gdy nastąpi, wówczas na przyszłą zimę wystarczy nam, zamiast 9 pieców, 8 po 8 retort $= 64 \times 245 \text{ m}^3 = 15.680 \text{ m}^3$, t. j. o jeden piec w ogniu mniej. Wtedy także i wydajność piecowni znacznie się powiększy i wystarczać ona będzie na parę lat dłużej.

Na jedną przytem okoliczność zwrócić należy z naciskiem uwagę. Oto **stary komin** w roku 1857 zbudowany, w późniejszych latach przez Towarzystwo Dessauskie nadstukowany, a przez Zarząd miejski łątany i drutowany **jest w niebezpiecznym stanie**. Puściwszy w roku 1898 w lecie na kilka dni gazy piecowe do komina kotłowego, a następnie zrewidowawszy osobiście wewnątrz stary komin, piszący te słowa przekonał się, że jest on wewnątrz przepalony, nietylko okładka szamotowa, ale i mury z czerwonej cegły, zmurszały i mocno osłabiony, co się objawia na zewnątrz, ponawiającemi się wciąż rysami na wszystkie boki, tam nawet, gdzie jeszcze przed trzema laty pęknięć nie było. Rysy te przemurowuje się, ale to wiele nie pomaga, i zresztą nie zmienia stanu rzeczy wewnątrz, gdzie naprawa jest niemożliwą. Przytem jest ten stary komin niekonstrukcyjnym. Że Zarząd za czasów Dessauskich dla powiększenia ciągu nadstukować go musiał i że tego inaczej, jak jest, zrobić nie mógł, to jest zrozumiałem; niemniej jednak pewnem jest, że ta część górna prawie równoległością stanowiąca, a posadzona na silnie zbieżnym, mocno nadwątłym pierwotnym kominie, jest przeciwną zasadom budowy kominów. Przy silnym wicherze widocznem jest silne oscylowanie tegoż i zachodzi wprost obawa, by kiedy przy jakiej niezwykłej burzy komin ten nie zwalił się, co sprawiłoby nietylko spustoszenia, ale w złym razie ruch fabryczny, to jest oświetlenie na tygodnie może przerwało. Trudno nawet pomyśleć o możliwości podobnej katastrofy, a możliwość ta staje się jednak z każdym rokiem większą. To też gdyby nawet zkądinął drugi komin fabryczny nie był potrzebnym i nagłym, należałoby go stawiać choćby dlatego, by następnie stary od szczytu aż do cokułu rozebrać i postawić na nowo. Bez drugiego komina z pierwszym nie zrobić nie można po nad to, co dotąd robiono, a to były wobec stanu jego półśrodki.

Inwestycya (nie licząc około 2.000 złr. na Conto napraw) wyniesie tutaj do **4.000 złr. i jest tak potrzebną, że należy zaraz stawiać drugi komin, a następnie stary przebudować.**

3. **Czyszczalnia** w szerszem znaczeniu wymaga także dalszych wkładów. — Czyszczenie żelazem (skrzynie) jest po wykonaniu robót zeszłorocznych wzorowem, i na długie lata wystarczy; wadliwą zaś kondensacya i płókanie wodą, to jest oczyszczanie z amoniaku w płóczkach (skruberach).

Po ustawieniu czwartego chłodnika powietrznego, gaz chłodzi się dostatecznie przy średniej produkcji; przy większej (nad 500 m^3 na godzinę, a mieliśmy już 700 m^3) wychodzi z chłodników w ciepocie 30° nawet wyżej, skutkiem czego za ciepły idzie do do skruberów (płóczek) i nie pozbywa się amoniaku należycie; to zmniejsza jasność gazu i powoduje stratę amoniaku.

Płóczki są pierwotne, takie, jakie w roku 1886 zastano, więc oczywiście, mimo dostawionego aparatu Drory bardzo niedostateczne.

Potrzebujemy przeto nieodzownie w czyszczalni, już w tym roku piątego chłodnika powietrznego (1.700 złr.) i nowej płóczki. Najlepszą w tym razie z różnych nowych systemów płóczek jest **Standard - Wascher - Scrubber**, do którego w rurach głównych już w roku 1898 przygotowano połączenie, a który wraz z mechanicznem urządzeniem pędu (maszyną parową) kosztować będzie około 7.300 złr.

Po ustawieniu tych przyrządów poprawi się znakomicie chłodzenie i wydzielenie amoniaku, co na jasność gazu także dodatnio wpłynie, a przez zwiększoną produkcję amoniaku i koszta po pewnym czasie umorzy.

W związku jednak z tem jest

4. **Fabryka amoniaku**, która w tym stanie jak dziś, pozostać nie może.

Jest to ta sama fabryka, którą w roku 1886 nabyto. Pierwotnie gotowano jedną warkę na dobę, potem dwie, dzisiaj trzy, t. j. gotuje się dzień i noc bez przerwy, a mimo tego nie możemy w tych małych aparatach przerobić wszystkiej wody amoniakowej, której produkcya jak i zapas wciąż rośnie. Jeżeli się radykalnie nie zaradzi temu przez wystawienie nowego urządzenia, to na jesień i zimę będziemy zmuszeni znaczną część wody amoniakowej wylewać w kanał do rzeki, co tem bardziej jest pewnem, że ciągle łatanie zużytych kotłów i przyrządów powoduje zbyt częste w fabrykacyi przerwy i nieprodukcyjne wydatki. Wreszcie i wyrób w dzisiejszych warunkach jest o tyle kosztowniejszym, że musimy gotować nawet w niedzielę i święta, co koszta robocizny podraża (zapłata w święto o 50% wyższa).

Gdy przez poprawienie kondensacyi i płókania ilość wytworzonej wody amoniakowej znacznie się zwiększy, należy bez odwłoki nową fabrykę amoniaku (tak surowego jak czystego, urządzać, aby tę wodę przerobić i dlatego ten wydatek odroczonej być nie może. — Koszta do 7.500 złr. — Wydatek ten znajdzie rychłe pokrycie w zwiększonej produkcyi amoniaku, o jakie 500 złr. rocznie przynajmniej.

5. **Izba maszyn** potrzebuje drugiego regulatora ciśnienia dla Krakowa, rury do połączenia są już przygotowane, potrzeba nadto drugiej pompy Worthingtona podwójnie działającej, rezerwowej, a stare pompy w dole izby maszyn usunie się. — Koszta 3.600 złr. Mimo wodociągów pompy są potrzebne, bo woda wiślana do maszyn zawsze będzie miększą od wody z wodociągu miejskiego.

6. **Rura główna trzecia.** Stosunki ciśnienia w naszej sieci rur są opłakane. Mimo korzystnego nizkiego położenia zakładu musimy dawać w zimie, w godzinach wieczornych, 110 mm (wody) ciśnienia, a z tego ciśnienia już do ulicy Dietlowskiej ginie przez tarcie i opory w ciasnych rurach 45 mm, t. j. mniejsza połowa. Przy ciśnieniu, względnie tak bardzo wysokiem w fabryce, ciśnienie na kończynach, zwłaszcza w niskich punktach schodzi do 36 mm, (Sokół, fabryka cygar), co jako minimum do oświetlenia Auerowskiego niemal uważać trzeba. Przytem ostatnie zimy były wyjątkowo łagodne, nie było ani zamarzania, ani osadów naftalinowych; gdyby się była w rurach pojawiła naftalina, natenczas i większe jeszcze ciśnienie, jak 110 mm nie byłoby wystarczająco, gdyż nasze rury główne na dzisiejszą produkcję i konsumpcję są stanowczo za wąskie.

Stara pierwsza rura główna przez ulicę Krakowską ma 225 mm (9") średnicy, druga w roku 1887 położona 300 mm (12") przez ulicę Starowiślną.

Największy odbyt gazu na godzinę w roku 1898 wynosił 1.700 m³, rozdzielając proporcjonalnie do przekrojów tych dwóch rur, to jest do kwadratów z ich średnic wypada naprzykład na godzinę przez większą rurę około 1.100 m³ gazu, na sekundę $\frac{1100}{3600} = 0.3$ m³ a zatem chyżość przy przekroju $\frac{\pi d^2}{4} = \frac{3.14 \times 0.3^2}{4} = 0.07$ m²

$v = \frac{0.3}{0.07} = 4.3$ metry, co jest ogromnie wiele i co wpływa na zwiększenie tarcia i oporów, czyli na stratę niepomiarną ciśnienia, a co równie ważne wpływa na **zwiększenie straty gazu**. Więc przedewszystkiem jest strata skutkiem nieszczelności w rurach, tem większa, im większa chyżość, a co za tem idzie ciśnienie. Dalej zwiększa się strata przez palniki Auerowskie, które przeważnie mają większe ciśnienie niż potrzeba i więcej spalają gazu jak my liczymy. Wreszcie gazomierze, konstruowane na 40—30 mm normalnego ciśnienia, wykazują w bliskości zakładu 70, 80 i wyżej ciśnienia, a w rezultacie przepuszczają więcej gazu, niż wskazują. — Są to stosunki anormalne, a odbijają się one wprost i wyraźnie na naszych rezultatach fabrycznych.

Gdy bowiem strata wynosiła

w roku 1895	—	131.064 m ³ ,	to jest 4.57 %	odbytu ogólnego,
to w roku 1896	—	173.309 m ³ ,	to jest 5.87 %	„
w roku 1897	—	178.563 m ³ ,	to jest 5.82 %	„
a w roku 1898	nawet	247.339 m ³ ,	to jest 7.41 %	„

Znaczną część naszego przyrostu konsumcyi, bo jakie 60.000 m³ oddaliśmy na stratę, a to przedstawia nawet po cenie własnych kosztów 2.500 do 3.000 złr. rocznie. W latach od 1887 do 1891 gdy rury były odpowiedniej wielkości do ówczesnej konsumcyi, strata procentowo wynosiła 5.46, 5.09, 6.76, 5.00, 5.33, a przeciętnie 5½%, ale bo też teraz konsumcyja jest prawie dwa razy tak wielką, jak w owych latach.

Zatem potrzeba położyć **trzecią rurę główną** i to wielkiej średnicy = 500 mm od zakładu do Zamku, połączyć ją z dwiema starymi rurami głównymi I i II przez ulicę Dietlowską, oraz połączyć z pierścieniem rur opasujących śródmieście (planty), a mających 200 mm (8") średnicy; gdy zaś pierścień ten jest jeszcze niekompletnym, bo ulica św. Gertrudy ma dotąd rurę 100 mm (4"), należy równocześnie wymienić ją na rurę 250 mm (10") i przy Poczcie głównej połączyć tak z rurą II (300 mm), jak z rurą w ulicy Kolejowej 200 mm (8"), a przez to samo zasilić Kolej, Rynek, a przez Podzamcze i zachodnią część miasta.

Po wykonaniu tych robót ciśnienie pod Zamkiem będzie zaledwie o kilka milimetrów mniejsze, jak we fabryce, będzie ono jednostajnem i dobrze rozdzielonem, a my w Gazowni zamiast 110, dawać będziemy 70 do 80 milimetrów ciśnienia i stratę gazu znakomicie zredukujemy, bo nawet przy 2.000 m³ odbytu na godzinie (dziś maximum = 1700 m³), chyżość w każdej z rur głównych zmniejszy się z 4 m 30 na 1 m 80.

Wydatek inwestycyjny na III rurę główną, od fabryki przez ulicę Gazową, Pustą, Bożego-Ciała, Stradomską i część Grodzkiej do Podzamcza, przy średnicy 500 mm, oraz wymianę rury w ulicy św. Gertrudy na 250 mm wyniesie okragło 27.000 złr.

Wydatek ten jest nietylko koniecznym ze względu na dalszą możność dostarczania dla konsumcyi prywatnej coraz większych ilości gazu, ale na pokrycie swoje mieć będzie zmniejszenie straty, które przynajmniej 60.000 m³ wyniesie, co w rezultacie przedstawia sumę 2.500 do 3.000 złr. na rok.

Zmniejszenie straty jest nie tylko samo dla siebie nieobojętne, ale nadto wpływa nie mało na odroczenie wielkiej inwestycji, jaką jest omawiana już od lat paru budowa III. gazometru, z którą się liczyć trzeba, jako z inwestycją w najbliższych latach konieczną, a tak znaczną, że chcąc ją w jednym roku wykonać i zapłacić z dochodów gazowni, należałoby w roku tym usunąć z budżetu miejskiego dochód z Gazowni, to jest 40 do 50 tysięcy złr.

7. Trzeci gazometr. Przyjmuje się za zasadę w praktyce gazowniczej, że **użyteczna objętość zbiorników gazowych (gazometrów) wynosić powinna przynajmniej 50% największej konsumpcji (odbytu na dobę).**

Największy odbyt gazu w Krakowie, w Grudniu 1898 roku doszedł na dobę do 14.970 m³, czyli **prawie 15.000 m³**, gdy objętość gazometrów = 3.200 + 4.000 = 7.200 m³, zatem w roku 1898 stanowiła ona w dniu przesilenia 48% największego odbytu, czyli poniżej minimalnego stosunku, jako granica bezpieczeństwa uznanego.

Ten stan rzeczy stwarza w zimie położenie stale kłopotliwe, a częstokroć wprost groźne, jak to przykładem z doświadczenia objaśnić łatwo.

W najlepszym razie o godzinie 3½, t. j. z chwilą nastania grudniowego zmroku gazometry są **pełne** i mieszczą 7.200 m³; w stosunku do grudniowej konsumpcji wyrabia się od godziny 3½ do 11. przeciętnie po 600 m³ gazu, a więc w 7½ godzinach dorobi się 4.500 m³, więc razem z zapasem do godziny 11. mamy 11.700 m³
ale odbyt w tych godzinach jest przeciętnie po 1.500 m³ × 7½ godzin . 11.250 m³
więc o godzinie 11. bywa w zapasie . 450 m³

a ilość ta w tym czasie wystarcza na trzy kwadranse, gdyby produkcja ustała.

Nie zawsze tak bywa, ale bywa bardzo często, a to jest nader niebezpiecznym.

Powyższy przykład opartym jest na założeniu, że przed wieczorem gazometry nasze są pełne, ale jakże często się zdarza, że z przyczyn od ludzkiej woli niezależnych, pełnemi nie są i być nie mogą. Nagły spadek barometru, śłota przy pochmurnym dniu, powodują na pewno osłabienie pieców i zmniejszenie produkcji, przy równoczesnem zwiększeniu konsumpcji dziennej.

Wystarcza to najzupełniej do zwichnięcia równowagi w jednym dniu, powstaje deficyt kilkaset do 1.000 m³, na drugi dzień 1.000 i kilkaset metrów³, a wtedy grozi wprost brak gazu o godzinie 10. lub 11. wieczór i następuje szereg dni, a raczej nocy krytycznych, gdzie dyrektor i gazmistrz ślęczą przy piecach i regulatorze, odkradając gaz konsumentom przez zmniejszanie ciśnienia, a personal lampiarski w pogotowiu czeka na sygnał wcześniejszego gaszenia latarń, aby tylko uniknąć katastrofy i przejść północ. — Godziny takiej pracy staną w życiu za miesiące. Zaznaczyć jednak trzeba, że w ciągu ubiegłej zimy nie zaszła ani razu potrzeba przyspieszonego gaszenia latarń ulicznych, choć kilka razy było się blisko tego, a raz przeszliśmy chwilę krytyczną, że 100, wyraźnie **stu metrami** gazu w zapasie, to jest na dziesięć minut.

Rozumie się, że radzić sobie trzeba w takim stanie rzeczy różnemi sposobami, jak wyżej naprzykład wspomniano, głównie jednak czujnością, a obok tego dla bezpieczeństwa utrzymuje się jeden piec więcej, jak istotnie potrzeba, w ogniu, w rezerwie, czy to, aby w razie krytycznym w wieczornych godzinach forsować produkcję, czy też by w razie przypadku (zepsucia się pieca naprzykład) mieć ucieczkę. Taka gospodarka jest jednak niekorzystną, bo nieraz po południu już gazometry są przepełnione i gaz się traci

czy bezpośrednio, czy przez otwarcie pokryw retortowych, albo znowu forsuje się produkcję w wieczornych godzinach nieproporcjonalnie do produkcji ogólnej i rozmiarów aparatów.

Ze wzrostem konsumpcji stosunki te oczywiście pogorszać się muszą, a konsumpcja i w ostatnich miesiącach ciągle wzrasta, przybytek zaś o ile się zdaje, około 5% przeciętnie wynosić będzie, jeżeliby się w stosunkach nic nie zmieniło.

To wszystko wykazuje niezbicie, że budowa trzeciego gazometru stała się potrzebą aktualną; że jednak inwestycja ta będzie bardzo wielką (gazometr na 4.000 m³ kosztować będzie około 85.000 złr.) słusznem jest, aby się zastanowić, czy niema środka na jej odroczenie.

Przypuszczając, że przyrost konsumpcji prywatnej w roku bieżącym wyniesie:

dla budynków publicznych:

5% od 600.000 m³ (w roku 1899 = 5.44%, to jest 30.000 m³

a dla konsumentów prywatnych:

10% od 1,800.000 m³ (w roku 1898 = 12.22%, to jest . . . 180.000 m³

to jest, że produkcja wzrosnie o . . . 210.000 m³

wówczas możemy ten przyrost bez szkody, owszem z korzyścią zrównoważyć, względnie zmniejszyć

1. przez położenie trzeciej rury głównej i uregulowanie ciśnienia, a co za tem idzie przez zmniejszenie straty, o jakie 60.000 m³
 2. przez zamienienie reszty palników motylowych w latarniach na Auerowskie. Palników takich jest jeszcze przeszło 600, a oszczędność na gazie wynosiłaby do 90.000 m³
- Razem . . . 150.000 m³

Przyrost ogólny konsumpcji zredukowałby się więc do 60.000 m³, a taki przybytek nie przysporzyłby wielkiego kłopotu.

Te dwie zatem inwestycje, już z innych względów potrzebne, rura główna III i ogólne zaprowadzenie oświetlenia Auerowskiego, w tym roku dokonane, pozwoliłyby na odroczenie budowy gazometru trzeciego do roku 1900, na czemby się zyskało także, nawiasem mówiąc, roczne lub dwuletnie odsetki od 85.000 złr.

8. Zaprowadzenie światła Auerowskiego w całym mieście wymagałoby wraz z uchwalonemi zresztą ulepszeniami i dodawaniem latarni, inwestycji 5.500 złr. (prócz wydatków, które z tego tytułu rachunek napraw obciążają).

Nie potrzeba zaiste wspominać, z jakim uznaniem ta inwestycja byłaby przez ludność miasta przyjęta.

9. Pozostałyby jeszcze pewne inwestycje mniejsze, jak urządzenie sklepu. budowa parkanów murowanych w Gazowni, od ulicy Gazowej zwłaszcza konieczna, odwodnienie gruntu (placu) koło czyszczalni, na które to roboty także wstawić trzeba w preliminarz bodaj 3.400 złr., a co do których decyzja ostateczna zapadłaby wówczas, gdyby się okazała możliwość ich wykonania na większą lub mniejszą skalę, po zestawieniu dokładnych kosztorysów na inwestycje nieodzowne.

ZESTAWIENIE INWESTYCYJ

w roku 1899

dokonać się mających.

	zła.
1. Składy węgla (odroczyć)	—
2. Komin fabryczny II i przebudowa I	4.000
3. Kondensator (1.700 zła.) i Standard w czyszczalni (7.300 zła.)	9.000
4. Fabryka amoniaku	7.500
5. Regulator II i pompa	3.600
6. Rura główna III i rura w ulicy św. Gertrudy	27.000
7. Gazometr III (odroczyć)	—
8. Światło Auerowskie w ulicach (reszta) i ulepszenia	5.500
9. Różne: Sklep, parkany murowane, kanalizacja	3.400
Razem	60.000

Kraków, dnia 22. marca 1899 roku.

M. Dąbrowski.

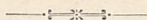
Komitet wykonawczy przyjął powyższy projekt inwestycyjj, uznał je za potrzebne i uchwalił przedstawić komisji gazowej do zatwierdzenia.

Kraków, dnia 21. kwietnia 1899 roku.

Komisya gazowa na posiedzeniu dnia 6. maja 1899 roku powyższy projekt robót inwestycyjnych zatwierdziła i wezwała Komitet wykonawczy, aby wnioski co do pokrycia odnośnych kosztów Komisji przedłożył.

SPRAWOZDANIE KOMISYI KONTROLUJĄCEJ

za rok 1898.

Komisya wydelegowana do sprawdzenia zamknięcia rachunkowego Gazowni miejskiej za rok 1898, przeprowadziła ścisłą rewizyą poszczególnych pozycyí zamieszczonych w rachunkach »Bilansu« i »Zysków i Strat« i przekonała się, że wszystkie tytuły przychodu i rozchodu, jako też stanu czynnego i biernego są zgodne tak z księgą główną, jakoteż z księgami pomocniczymi, oraz z dowodami i allegatami kasowemi.

Na tej podstawie i z uwzględnieniem szczegółowego całorocznego scontrum, przeprowadzanego przez pana Dyrektora Wydziału obrachunkowego miejskiego, Komisya kontrolująca stawia wniosek:

»Świetna Komisya gazowa udziela Zarządowi gazowni miejskiej absolutoryum z zamknięcia rachunkowego za rok 1898«.

Kraków, dnia 3 czerwca 1899 r.

Sprawozdawca

Józef Jawornicki.

Rm.

Wniosek powyższy uchwaliła Komisya gazowa na posiedzeniu dnia 24 czerwca 1899 roku.

Komisya gazowa wnosi:

Rada miasta uchwali:

- 1) Sprawozdanie Komisyi gazowej z zarządu Gazownią miejską za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1898 r. przyjmuje się do wiadomości.
- 2) Udziela się Komisyi gazowej absolutoryum z zarządu Gazownią miejską za czas powyższy.

Sprawozdawca

Józef Jawornicki.

Rm.

